

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

PROPOZYCJA STRATEGII

DŁUGOTERMINOWEJ

NA RZECZ ZAANGAŻOWANIA OBYWATELSKIEGO
I DEMOKRACJI PARTYCYPACYJNEJ

Think Global,
Act Local

MYŚL GLOBALNIE DZIAŁAJ LOKALNIE

Dokument opracowany w 2023 r. w ramach Programu
Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV), Network of Towns /
Program Obywatele, Równość, Prawa i Wartości (CERV), Sieć Miast
na realizację Projektu nr 101054109
zatytułowany „Active EUcitizens”/”Aktywni obywatele UE”

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

MYŚL GLOBALNIE DZIAŁAJ LOKALNIE

PROPOZYCJA STRATEGII DŁUGOTERMINOWEJ DLA ZAANGAŻOWANIA OBYWATELSKIEGO I DEMOKRACJI PARTYCYPACYJNEJ

NAZWA PROJEKTU: AKTYWNI E-OBYWATELE: MYŚL GLOBALNIE, DZIAŁAJ LOKALNIE

AKRONIM: ACTIVE EU

ZADANIE PROJEKTU: PAKIET ROBOCZY 7

NAZWA DZIAŁANIA: DŁUGOTERMINOWA STRATEGIA NA RZECZ ZAANGAŻOWANIA OBYWATELI I DEMOKRACJI UCZESTNICZĄCEJ

Czas rozpoczęcia działania: Projekt Think Global Act Local Działanie: Warsztaty dla członków projektu i obywateli 19-21.09.2023

Beneficjent Wiodący: Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk

Powiązane działania: Warsztaty fizyczne i spotkania online, poświęcone rozwojowi strategii

Output: Long-term Strategy for citizens involvement and participative democracy

Wynik: Długoterminowa strategia na rzecz zaangażowania obywateli i demokracji partycypacyjnej

Cel: Strategia jest narzędziem dla partnerów konsorcjum do długoterminowej współpracy w zakresie rozwoju społeczności lokalnej, partycypacji obywatelskiej i osiągnięcia celu, jakim jest aktywne uczestnictwo społeczeństwa obywatelskiego w procesach decyzyjnych (R4making).

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

Rozwój na osi czasu:

1. **Rozwój rady ekspertów:** 11 miesięcy po starcie projektu każdy partner wybierze jednego eksperta odpowiedzialnego za tworzenie strategii. Eksperti będą osobami pracującymi z analizami danych, zbiorą wszystkie informacje i rozpoczną proces pisania.
2. **Spotkania online:** Podczas 4 miesięcy procesu pisania strategii (M11-M14) uczestnicy zaangażowani w ten pakiet roboczy będą odbywać regularne spotkania online (raz na 2 tygodnie), podczas których będą sprawdzać postępy i ustalać nowe zadania na następne spotkanie. Powyższe spotkania są ważne, aby utrzymać proces pisania pod kontrolą i zapewnić dobrą koordynację między zaangażowanymi ekspertami, a koordynatorami projektu.
3. **Tłumaczenie:** 4 miesiące po sfinalizowaniu pisania strategii każdy partner konsorcjum będzie musiał przetłumaczyć strategię na język urzędowy, używany w każdym kraju, aby móc ją zaprezentować publicznie i podczas posiedzeń rady.
4. **Promowanie wydarzenia strategicznego:** Działanie to zostanie zorganizowane w Polsce i będzie koncentrować się wokół kluczowego wydarzenia, jakim jest sfinalizowanie ponadnarodowej strategii w zakresie partycypacyjnych konsultacji obywatelskich i widoczności na poziomie UE między partnerami.

Stages of strategy development:

1. **Październik 2022 r. - czerwiec 2023 r. - Badania ankietowe w społecznościach lokalnych**
2. **Czerwiec 2023 - sierpień 2023 - Analiza ankiet i propozycji dotyczących strategii**
3. **Sierpień - wrzesień 2023 r. - rozpoczęcie prac nad zarysem strategii zainicjowanych przez APC ERB i LP**
4. **19-21 września 2023 - Warsztat poświęcony tworzeniu dokumentu i pierwsza prezentacja zarysu strategii w ramach konsultacji z mieszkańcami (warsztat i wizyta studyjna w Elblągu)**
5. **11 października 2023 - spotkanie online zespołu kreatywnego Strategii (spotkanie Rady Ekspertów)**
6. **16-19 października 2023 - Warsztaty poświęcone tworzeniu dokumentu i druga prezentacja zarysu Strategii w ramach konsultacji z obywatelami (warsztaty i wizyta studyjna w Rumunii)**
7. **31 października 2023 - Spotkanie online zespołu kreatywnego Strategii (spotkanie Rady Ekspertów)**
8. **21 listopada 2023 - Finalizacja prac nad treścią strategii**
9. **Początek listopada - ostatnie poprawki i opracowanie layoutu**
10. **Grudzień 2023 r. - Tłumaczenie przygotowanej strategii i publikacja**

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

DŁUGOTERMINOWA STRATEGIA ZAANGAŻOWANIA OBYWATELI I DEMOKRACJA PARTYCYPACYJNA

SPIS TREŚCI:

TŁO	6
WGLĄD	7
Część 1 - WPROWADZENIE DO ROZUMIENIA UCZESTNICTWA OBYWATELSKIEGO	9
1. Wprowadzenie	9
2. ABC partycypacji obywatelskiej	9
3. Siedem zasad konsultacji społecznych i obywatelskich	10
4. Aktorzy procesów partycypacyjnych.....	11
5. Tematy procesów partycypacyjnych	12
6. Bariery i trudności konsultacji społecznych	13
Część 2 - TECHNIKI WDRAŻANIA W PRAKTYCE	15
1. Ankieta (papierowa lub online)	15
2. Kupon ewaluacyjny/zdrapka	18
4. Metody animacji	19
5. Grupa robocza	21
6. Otwarte spotkanie	22
7. Punkt konsultacyjny	23
8. World Cafe	24
9. Przyszłe warsztaty	25

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

CZĘŚĆ 3 - NAJLEPSZE LOKALNE DOŚWIADCZENIA I PRAKTYKI	27
1. POLSKA	27
2. RUMUNIA	30
3. GRECJA	32
4. HISZPANIA	34
5. WŁOCHY	35
CZĘŚĆ 4 - MYŚL GLOBALNIE DZIAŁAJ LOKALNIE PARTNERSKIE RAMY STRATEGII UCZESTNICTWA OBYWATELSKIEGO	38
1. Deklaracja wizji	38
2. Cele i zadania	39
3. Plan wdrożenia	40
4. Oś czasu	40
5. Budżet.....	40
6. Zaangażowanie interesariuszy	40
7. Wnioski	40
ZALECENIA DOTYCZĄCE WDRAŻANIA PONIŻSZEJ STRATEGII	41
OGÓLNE WNIOSKI ZE STRATEGII	42
LISTA ZAANGAŻOWANYCH EKSPERTÓW	43

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

TŁO

W ramach projektu Active EUcitizens konsorcjum przeprowadziło kompleksową ankietę wśród 1500 obywateli UE z Hiszpanii, Włoch, Grecji, Polski i Rumunii. Każdy z partnerów konsorcjum przeprowadził ankietę z udziałem około 300 obywateli ze swoich lokalnych społeczności.

Dane i wnioski z badania stanowiły punkt wyjścia dla posiedzeń Rady Ekspertów, podczas których omawiano i opracowywano **kluczowy produkt końcowy projektu: Długoterminowa strategia zaangażowania obywateli i demokracji partycypacyjnej.**

Odpowiedzi w ramach ankiety otrzymano zarówno w formie online, jak i offline, aby zapewnić dostępność dla wszystkich obywateli i nie ograniczać korzystania z ankiety w oparciu o kompetencje cyfrowe. Dotyczyło to zwłaszcza obywateli o mniejszych szansach (osoby starsze, trudności społeczne, ograniczone kompetencje cyfrowe). Ankieta koncentrowała się na potrzebach zidentyfikowanych w aplikacji Active EUcitizens i zawierała 37 pytań w czterech kluczowych obszarach zainteresowania obywateli i lokalnych gmin:

- **Część 1 - Stan wiedzy obywateli i zaangażowanie obywateli w społeczności lokalne**
- **Część 2 - Stan informacji i współpracy między obywatelami a społecznością lokalną**
- **Część 3- Kluczowe zalety i jedność społeczności lokalnych w kontekście różnorodności Unii Europejskiej**
- **Część 4 - Stan tożsamości obywateli z wartościami Unii Europejskiej**

Wszystkie odpowiedzi obywateli z 5 konsorcjów zostały przetworzone anonimowo i zostały wykorzystane wyłącznie do celów statystycznych, aby lepiej zrozumieć lokalny stan rzeczy w społecznościach partnerów, a także potrzeby obywateli. Wnioski z badania są bardzo zróżnicowane w 5 krajach konsorcjum. Jeśli chodzi o wiek, większość respondentów ma powyżej 40 lat, z wyjątkiem Grecji, gdzie zidentyfikowaliśmy zainteresowanie młodszego pokolenia (poniżej 40 lat).

- Ponad 80% respondentów we wszystkich 5 krajach jest mieszkańcami lokalnej społeczności od ponad 10 lat, a ponad 50% respondentów jest mieszkańcami od urodzenia. Poniżej 2% respondentów nie jest mieszkańcami.
- Jeśli chodzi o płeć, większość respondentów to kobiety - 56% w Rumunii, 76% w Hiszpanii, 53% we Włoszech, 57% w Grecji i 56% w Polsce. Kobiety wykazały również wysoki poziom zaangażowania w działania projektowe na miejscu, co jest bardzo ważną zachętą w zakresie równości płci i zaangażowania kobiet w życie lokalnych społeczności..
- Jeśli chodzi o status pracy, rozkład jest następujący: Praca w pełnym lub niepełnym wymiarze godzin: 80% w Rumunii, 52% w Hiszpanii, 71% we Włoszech, 40% w Grecji (39% nie ujawniło swojego statusu pracy), 73% w Polsce.

Po dokonaniu oceny, stratyfikacji i interpretacji danych ankietowych i wniosków, członkowie konsorcjum pracowali nad przygotowaniem długoterminowej strategii zaangażowania obywateli i demokracji uczestniczącej, aby lepiej odpowiedzieć na potrzeby naszych obywateli w kwestiach takich jak aktywne uczestnictwo obywatelskie w życiu społeczności, wartości i tożsamość europejska, różnorodność i integracja obywateli o mniejszych szansach, perspektywy rozwoju społeczności w ramach współpracy europejskiej.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

WGLĄD

Poniższa strategia opracowana w ramach projektu Cerv: Think Global Act Local [TGAL] będzie rozpowszechniana przez członków konsorcjum, którzy zobowiązali się do rekomendowania jej przede wszystkim organizatorom procesów partycypacyjnych (tj. - najczęściej - urzędnikom służby cywilnej), ponieważ z ich doświadczenia i po konsultacjach z obywatelami wynika, że potrzebują oni wsparcia, będąc głównie formalnymi inicjatorami takich działań.

Poniższa strategia powinna być traktowana jako zestaw narzędzi, w którym wszyscy zainteresowani interesariusze mogą znaleźć wskazówki, jak przygotować się, prowadzić i radzić sobie z wyzwaniami związanymi z procesami partycypacyjnymi, koncentrując się głównie na konsultacjach społecznych i różnych metodach angażowania obywateli w procesy decyzyjne. Oprócz teorii jest też miejsce na praktykę prezentowaną przez członków projektu i lokalnych obywateli z 5 krajów europejskich: Rumunii, Polski, Grecji, Włoch i Hiszpanii.

Strategia ta obejmuje nie tylko zestaw narzędzi, ogólne ramy i najlepsze przykłady skutecznych narzędzi i metod partycypacyjnych i powinna służyć przede wszystkim początkującym samorządowcom, ale wiele wątków będzie również przydatnych dla zaawansowanych organizatorów procesów partycypacyjnych.

Punktem wyjścia tej strategii jest osiągnięcie stanu społeczeństwa obywatelskiego w naszych władzach lokalnych, ale aby to zrobić, musimy zrozumieć, czym jest społeczeństwo obywatelskie postrzegane przez aktywnych obywateli UE: Myśl globalnie, działaj lokalnie.

Spółeczeństwo obywatelskie odnosi się do wszystkich form działań społecznych prowadzonych przez osoby lub grupy, które nie są powiązane z władzami państwowymi ani przez nie zarządzane.

Warto również przypomnieć rozumienie społeczeństwa obywatelskiego jako sposobu funkcjonowania zorganizowanej przestrzeni, wskazując na definicję operacyjną stworzoną na potrzeby niniejszej strategii.

Refleksja nad naturą społeczeństwa obywatelskiego intuicyjnie prowadzi do sformułowań definicyjnych, w których jest miejsce na pełną podmiotowość obywateli, ich wspólnot i innych różnorodnych społeczności, odpowiedzialne lokalne władze publiczne, dobre państwo, a wszystko to oparte na uniwersalnych zasadach i wartościach. Przy rozsądnym uproszczeniu, aby spełnić wymogi dobrego punktu wyjścia do konstruowania założeń strategicznych i propozycji operacyjnych, można uznać, że:

- „Spółeczeństwo obywatelskie to przestrzeń działania instytucji, organizacji, grup społecznych i jednostek, na pograniczu rodziny, państwa i rynku, w której ludzie angażują się w swobodną debatę na temat wartości składających się na wspólne dobro i dobrowolnie współdziałają ze sobą w celu realizacji wspólnych interesów”.
- „Spółeczeństwo obywatelskie to społeczeństwo, w którym istnieją aktywni, myślący wspólnotowo obywatele, stosunki polityczne oparte na zasadach równości oraz stosunki społeczne oparte na zaufaniu i współpracy”.

Warto również odnieść się do definicji organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które ta strategia ma wspierać

Organizacja społeczeństwa obywatelskiego to struktura organizacyjna, której członkowie działają w interesie ogólnym w drodze demokratycznego procesu i która odgrywa rolę mediatora między władzami publicznymi a obywatelami.

Artykuł 15 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej uznaje rolę społeczeństwa obywatelskiego w dobrym zarządzaniu Unią Europejską (UE). Artykuł 11 Traktatu o Unii Europejskiej podkreśla potrzebę prowadzenia przez UE otwartego, przejrzystego i regularnego dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, na przykład podczas przygotowywania propozycji aktów prawnych UE.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

Przykłady takich organizacji obejmują

- partnerzy społeczni (związki zawodowe i grupy pracodawców);
- organizacje pozarządowe (np. na rzecz ochrony środowiska i konsumentów);
- organizacje oddolne (np. grupy młodzieżowe i rodzinne).

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny reprezentuje organizacje pracowników i pracodawców na poziomie UE i odgrywa istotną rolę w procesie stanowienia prawa w UE. Sektorowe komitety dialogu społecznego są ustanawiane w celu dalszego zaangażowania partnerów społecznych w proces decyzyjny.

Komisja Europejska regularnie angażuje się we współpracę z organizacjami pozarządowymi poprzez inicjatywy takie jak unijny dialog zainteresowanych stron czy program „Progress”.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

CZĘŚĆ 1 - WPROWADZENIE DO ROZUMIENIA PARTYCYPACJI OBYWATELSKIEJ

1. WPROWADZENIE

Projekt CERV: Think Global Act Local [TGAL] i proponowana strategia opiera się na doświadczeniach uczestników reprezentujących różne grupy społeczne, władze i obywateli, chce zwiększyć wśród beneficjentów projektu i przyszłych odbiorców, z jednej strony, wiedzę teoretyczną na temat zasad, metod i technik zwiększania i budowania zaangażowania obywatelskiego i partycypacji obywatelskiej, a z drugiej strony, promować najlepsze lokalne praktyki, które mogą być następnie przeniesione do innych społeczności lokalnych po zakończeniu projektu.

Zaangażowanie obywatelskie i demokracja partycypacyjna są niezbędnymi elementami zdrowego i dobrze prosperującego społeczeństwa. Umożliwiają one obywatelom aktywne uczestnictwo w procesach decyzyjnych, które mają wpływ na ich życie i społeczności. Niniejsza propozycja strategii ma na celu nakreślenie długoterminowego planu promowania zaangażowania obywatelskiego i demokracji partycypacyjnej, wspierania świadomego i aktywnego obywatelstwa oraz wzmocnienia demokratycznych podstaw naszego społeczeństwa.

Każdy partner jest zobowiązany do przestrzegania tej strategii i zobowiązuje się do korzystania ze wskazanych narzędzi w celu wzmocnienia podejścia partycypacyjnego przez następne 2 lata po zakończeniu projektu TGAL.

2. ABC PARTYCYPACJI OBYWATELSKIEJ

Partycypacja obywatelska może przybierać różne formy i dotyczyć kwestii o bardzo różnej skali i tematyce, co omawiamy bardziej szczegółowo w dalszej części niniejszej publikacji. Ważne jest jednak, aby na początku dobrze zrozumieć pewien sposób myślenia o podejmowaniu decyzji i zarządzaniu, który kryje się za terminem „partycypacja obywatelska” i jakie wartości są nieodłącznie związane z tym sposobem zarządzania.

Innymi słowy, uczestnictwo to zaangażowanie. To aktywne zabieranie głosu w sprawach, które nas dotyczą. Dzięki partycypacji obywatele mogą angażować się w dyskusje, wyrażać opinie i współdecydować o kwestiach dotyczących ich społeczności. Dlatego też ten rodzaj partycypacji nazywany jest partycypacją obywatelską. Opiera się ona na komunikacji między władzami a obywatelami i koncentruje się na procesach dialogu wspierających podejmowanie decyzji (samorządowych). Taka partycypacja jest czasami określana jako „partycypacja pionowa” (ponieważ komunikacja przebiega, że tak powiem, „od góry” - od przedstawicieli rządu do przedstawicieli społeczności lokalnej i odwrotnie). Istnieje jednak również kwestia tak zwanej partycypacji horyzontalnej, która dotyczy przede wszystkim współpracy różnych grup lub osób w osiąganiu wspólnego celu (np. sąsiedzi chcący zagospodarować wspólne podwórko lub różne organizacje zajmujące się osobami niepełnosprawnymi podejmujące wspólne działania).

CIVIC PARTICIPATION

Partycypacja obywatelska może przybierać różne formy, które z założenia uwzględniają różny stopień zaangażowania obywateli w podejmowane decyzje. Podział ten nazywany jest drabiną partycypacji.

Informowanie jest najprostszą formą partycypacji, w najmniejszym stopniu angażującą obywateli. Działania władz sprowadzają się do informowania obywateli o decyzjach, które ich dotyczą.

Nie ma tu jednak miejsca na jakikolwiek aktywny wpływ obywateli na kształt działań podejmowanych przez władze; są oni sprowadzeni jedynie do roli biernych odbiorców. Należy jednak zauważyć, że informacja jest podstawą wszelkich bardziej zaawansowanych form włączania obywateli we współdecydowanie - bez niezbędnej wiedzy, którą im dostarczamy, nie mogą być oni pełnoprawnymi partnerami w procesach decyzyjnych.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

Konsultacje są kolejnym „stopniem” na tak zwanej drabinie partycypacji ze względu na zwiększony udział obywateli w działaniach. Oprócz dostarczania informacji, rząd daje obywatelom możliwość komentowania planowanych działań. Osoby uczestniczące w konsultacjach pełnią rolę „doradców”, których prosi się o opinię i zdanie w konkretnej sprawie. Głosy obywateli są więc brane pod uwagę, choć nie ma gwarancji, że zostaną wdrożone. Obecnie, m.in. ze względu na regulacje prawne, jest to jedna z najpopularniejszych form partycypacji obywatelskiej w Polsce. O opinii obywateli należy jednak zabiegać tylko wtedy, gdy rzeczywiście chcemy wziąć je pod uwagę i mamy taką możliwość.

Współdecydowanie to najwyższy poziom partycypacji obywatelskiej, wynikający z pełnego partnerstwa między władzą a obywatelami, polegającego na przekazaniu im części kompetencji (ale i odpowiedzialności) w zakresie podejmowanych działań i decyzji. W pewnym sensie jest to idealna realizacja przez władze prostego (choć w rzeczywistości bardzo trudnego) założenia, że „ludzie wiedzą lepiej, czego potrzebują”. W ten sposób obywatele mają realny wpływ na planowane działania, które ich dotyczą (bezpośrednio lub pośrednio). Co ważne, nie tylko mają znaczący wpływ na kształt decyzji, ale także dzielą się odpowiedzialnością za nią z władzami. Przykładem współdecydowania jest budżet partycypacyjny (znany również jako budżet obywatelski).

.3. SIEDEM ZASAD KONSULTACJI SPOŁECZNYCH I OBYWATELSKICH

W oparciu o doświadczenia uczestników projektu TGAL, którzy byli zaangażowani w projekt od 2022 do 2023 roku, w tym przedstawiciele administracji centralnej, samorządów i organizacji pozarządowych, członkom konsorcjum udało się stworzyć zestaw zoperacjonalizowanych zasad i minimalnych standardów, którym powinny podlegać wszystkie procesy partycypacyjne.

W pełni odzwierciedlają one wartości, które powinny towarzyszyć każdemu procesowi partycypacyjnemu. Ich realizacja - naszym zdaniem - powinna przybliżyć nas do budowania wzajemnego zaufania i kultury dialogu.

Wśród nich możemy wyróżnić m.in:

1. DOBRA WIARA

Konsultacje prowadzone są w duchu dialogu obywatelskiego. Strony słuchają się nawzajem, wykazując chęć zrozumienia różnych punktów widzenia.

2. JEDNOŚĆ

Każdy zainteresowany tematem powinien móc dowiedzieć się o konsultacjach i wyrazić tam swoje opinie.

3. PRZEJRZYSTOŚĆ

Informacje o celu, zasadach, przebiegu i wynikach konsultacji muszą być publicznie dostępne. Musi być jasne, kto reprezentuje jaki pogląd.

4. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Każdy, kto złoży opinię, ma prawo do merytorycznej odpowiedzi w rozsądnym terminie, co nie wyklucza odpowiedzi zbiorowych.

5. KOORDYNACJA

Konsultacje powinny mieć gospodarza, który jest za nie odpowiedzialny zarówno politycznie, jak i organizacyjnie. Powinny być odpowiednio zakotwiczone w strukturze administracyjnej.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

6. PRZEWIDYWALNOŚĆ

Konsultacje powinny być prowadzone od początku procesu legislacyjnego. Powinny być prowadzone w sposób zaplanowany i w oparciu o jasne zasady.

7. POSZANOWANIE INTERESU OGÓLNEGO

Chociaż poszczególni uczestnicy konsultacji mają prawo do przedstawienia swoich partykularnych interesów, ostateczne decyzje podjęte w wyniku konsultacji powinny reprezentować interes publiczny i dobro ogólne.

Powinny one zostać uwzględnione podczas przygotowywania procesu konsultacji, tak aby spełniał on powyższe siedem zasad, które powinny ułatwić i wzmocnić procesy partycypacyjne.

4. UCZESTNICY PROCESÓW PARTYCYPACYJNYCH

W procesach partycypacyjnych dialog odbywa się między przedstawicielami władz a obywatelami. Jednak zarówno terminy „władze”, jak i „mieszkańcy” są na tyle szerokie, że na tym etapie planowanie procesu partycypacyjnego przestaje być wartościowe. Dlatego w tym miejscu możemy zdefiniować trzy terminy „organizatorzy”, „uczestnicy” i „partnerzy” konsultacji oraz nakreślić, kim mogą być i jaka jest ich rola.

A. Organizatorzy:

Procesy partycypacyjne dotyczące spraw publicznych mogą być organizowane w zasadzie przez każdego (organizacje pozarządowe, grupy nieformalne itp.), ale domyślnie jest to domena władz centralnych i lokalnych, które chcą uzyskać informacje zwrotne od mieszkańców i innych interesariuszy w konkretnej sprawie. Z punktu widzenia użyteczności procesu kluczowe jest, aby jego inicjatorem i organizatorem był podmiot, który ma możliwość późniejszego wykorzystania/uwzględnienia zebranych uwag, sugestii, postulatów itp. Organizowanie działań partycypacyjnych w sprawach publicznych przez osoby lub podmioty spoza administracji rządowej (samorządowej) może skutkować nieuwzględnieniem uzyskanych opinii i uwag przez organy, które były ich właściwym adresatem. Bywa też jednak inaczej: że oddolny proces partycypacyjny, bez formalnego udziału władz (samorządowych), skutkuje akceptacją wniosków wyciąganych przez urzędników.

Najlepiej, jeśli urząd, który decyduje się na włączanie mieszkańców w podejmowanie decyzji, ma wydzielone stanowisko lub nawet całą komórkę (np. wydział lub departament) ds. partycypacji obywatelskiej, komunikacji z mieszkańcami, konsultacji społecznych itp. Obecność w urzędzie osób zajmujących się wyłącznie organizacją konsultacji i innych form partycypacji z jednej strony zapewni wyższą jakość i spójność tych działań, a z drugiej - odciąży innych urzędników, których praca ma zupełnie inny charakter (np. finanse, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska itp.), co utrudniałoby łączenie z planowaniem i prowadzeniem procesów partycypacyjnych.

Dobra współpraca między pracownikami zajmującymi się partycypacją obywatelską a specjalistami z innych działów i podległych jednostek, którzy na co dzień zajmują się sprawami związanymi z procesem, jest ważnym elementem powodzenia całego procesu - warto sprawić, by wszyscy od początku czuli się jego częścią i wspólnie tworzyli plan procesu partycypacyjnego. np. konsultacje.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

B. Uczestnicy

Jedną z siedmiu zasad konsultacji, o których pisaliśmy we wcześniejszym rozdziale, jest zasada powszechności. Zgodnie z nią każda osoba zainteresowana tematem konsultacji powinna mieć możliwość dowiedzenia się o nich, a następnie wzięcia w nich udziału. Potencjalnie zbiór uczestników konsultacji obejmuje wszystkich mieszkańców: osoby prywatne, grupy nieformalne, przedstawiciele administracji, innych instytucji publicznych i organizacji pozarządowych, przedsiębiorców itp.

Oczywiście, organizując proces partycypacyjny dotyczący konkretnego zagadnienia, z góry wiemy, że tylko wybrane grupy będą nim szczególnie zainteresowane. Przykładowo, przeprowadzając konsultacje dotyczące modernizacji osiedlowego skweru, będziemy starali się zaprosić przede wszystkim mieszkańców i przedsiębiorców, a pracując partycypacyjnie nad samorządową strategią na rzecz osób starszych, będziemy chcieli wsiłuchać się przede wszystkim w głos samych seniorów oraz instytucji zajmujących się różnymi aspektami polityki senioralnej. Nie zmienia to oczywiście faktu, że jako urząd powinniśmy informować wszystkich mieszkańców o planowanych procesach partycypacyjnych, najlepiej różnymi kanałami, dostosowanymi do potrzeb różnych grup (poprzez stronę internetową, ogłoszenia w mediach, plakaty, ulotki itp.)

Dobrze przeprowadzona analiza interesariuszy ma kluczowe znaczenie dla powodzenia procesu uczestnictwa i potencjalnych uczestników procesu.

C. Partnerzy

Organizatorzy procesów partycypacyjnych skupiają się (i słusznie!) na informowaniu i angażowaniu różnych grup mieszkańców w swoje działania, zapominając czasem o innych ważnych aktorach, którzy mogą być dla nich dużym wsparciem w organizacji procesu, np. jego promocji.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych i uczelni wyższych, dziennikarze zajmujący się tematyką poruszaną w konsultacjach, a także lokalni liderzy - wszyscy oni mogą stać się sojusznikami organizatorów, jeśli tylko zostaną odpowiednio wcześniej zaproszeni do współpracy. Rola partnerów i stopień ich zaangażowania mogą być różne - od rozpowszechniania informacji o konsultacjach po wsparcie merytoryczne lub organizacyjne na etapie planowania lub realizacji procesu.

Angażowanie obywateli w decydowanie o sprawach publicznych powinno być traktowane jako inwestycja i rozpatrywane w kategoriach długoterminowego procesu, który przekłada się na wzajemne zaufanie. Raz nawiązana więź i zaufanie mogą znacznie ułatwić współpracę i poprawić jakość procesów partycypacyjnych. Niestety, brak zapewnienia wiarygodności działań może również przełożyć się na mniejszą chęć obywateli do angażowania się w dłuższej perspektywie.

5. TEMATY PROCESÓW PARTYCYPACYJNYCH

Patrząc na doświadczenia członków konsorcjów TGAL, procesy partycypacyjne mogą dotyczyć bardzo różnych tematów - można nawet powiedzieć, że w zasadzie wszystkiego, o ile jest to ważne dla życia danej społeczności i mieści się w kompetencjach organizatorów. Procesy mogą dotyczyć spraw o różnej skali - od tych, które są ważne lokalnie, po te, które wpływają na życie społeczne w całym kraju. Organizując proces konsultacji, proponujemy wybrać lub doprecyzować jego temat w taki sposób, aby dotyczył spraw, co do których chcielibyśmy zbadać opinie uczestników, zbudować konsensus i wspólnie wypracować rozwiązanie.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

Oto kilka przykładów obszarów tematycznych, które mogą obejmować procesy partycypacyjne:

- tworzenie/konsultowanie dokumentów → np. konsultowanie strategii rozwoju miast
- planowanie przestrzeni → np. wspólne wymyślanie zagospodarowania określonej przestrzeni, np. wnętrza muzeum, dziedzińca, parku, konsultowanie planu zagospodarowania terenu
- stworzenie oferty/programu → np. zajęcia w centrum kultury, biblioteka publicznej
- konsultowanie usług publicznych → np. ocena przez użytkowników usług transportowych, zdrowotnych
- planowanie budżetu → np. wspólne decydowanie o alokacji budżetu lub jego części. Warto zdawać sobie sprawę, że są to tylko niektóre z możliwości, ponieważ, jak już zauważyliśmy, temat

Procesem partycypacyjnym może być w zasadzie wszystko: od zaprojektowania klombu na osiedlowym podwórku, przez opracowanie modelu współpracy między organizacjami pozarządowymi i samorządami, po opracowanie krajowej strategii energetycznej.

6. BARIERY I TRUDNOŚCI ZWIĄZANE Z KONSULTACJAMI SPOŁECZNYMI

Pojawiają się one zarówno po stronie uczestników konsultacji, jak i ich organizatorów. Skrócona lista została przygotowana po działaniach projektowych TGAL głównie na podstawie konsultacji indywidualnych oraz doświadczeń z licznych kontaktów z przedstawicielami urzędów i mieszkańcami biorącymi udział w konsultacjach, obserwacji procesów zachodzących w 4 krajach i za granicą, własnych doświadczeń praktycznych, a także z przeprowadzonych w 2021 i 2022 roku w polskich samorządach badań efektywności mechanizmu konsultacji społecznych.

Wierzmy, że zapoznając się z listą barier i trudności, z którymi borykają się zarówno uczestnicy, jak i organizatorzy, zwiększamy szansę na ich uniknięcie lub lepsze zrozumienie ich źródła, gdy się pojawią.

Bariery i trudności po stronie (potencjalnych) uczestników konsultacji

Obawy często wynikają z braku zaufania do władz lub procesu (są one szczególnie trudne do przezwyciężenia, zwłaszcza na początku):

- brak zaufania, a nawet wrogość wobec urzędników,
- brak wiary w to, że urzędnicy uznają wyrażone opinie za wartościowe,
- strach przed sankcjami za niepopularne opinie,
- poczucie fasadowości i powierzchowności procesu..

Bariery wynikają również ze słabego przygotowania procesu konsultacji:

- okres konsultacji jest zbyt krótki,
- nie wiedząc, że konsultacje w ogóle się odbywają,
- skomplikowana lub niezrozumiała procedura zgłaszania uwag,
- czynniki organizacyjne: termin niedostosowany do możliwości uczestnika, niedostępne miejsce,
- prowadzenie konsultacji na zbyt późnym etapie,
- zapraszanie do konsultacji tych samych uczestników lub ograniczanie konsultacji do niewielkiej grupy osób,
- brak wystarczających informacji o trwających konsultacjach,
- brak możliwości konsultacji z uczestnikami o specjalnych potrzebach (osoby niepełnosprawne, osoby niekorzystające z Internetu itp.)

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

Trudności mogą wynikać z przyczyn niezależnych od organizatorów procesu:

- brak konsultacji w sprawach należących do sfery rzeczywistych interesów obywateli,
- brak czasu na udział w konsultacjach,
- brak opinii w konsultowanej sprawie.

Każdy organizator procesu partycypacji, zarówno początkujący, jak i bardziej zaawansowany, powinien być świadomy tych wyzwań - z jednej strony, aby lepiej zrozumieć perspektywę i obawy mieszkańców, a z drugiej, aby móc na nie odpowiedzieć i szukać rozwiązań.

Bariery i trudności po stronie (potencjalnych) organizatorów konsultacji

Organizatorzy procesów partycypacyjnych stoją również przed wyzwaniami związanymi z włączaniem innych podmiotów w proces decyzyjny:

Po pierwsze, istnieją obawy dotyczące procedur konsultacji:

- brak wiary w wiedzę i kompetencje uczestników do udziału w konsultacjach,
- niewystarczająca wiedza praktyczna w zakresie prowadzenia konsultacji,
- brak zaufania do mieszkańców.

Mogą to być również złe doświadczenia z wdrożonymi procesami:

- obawa przed partykularnymi interesami uczestników konsultacji (grupy interesów zamiast wspólnej troski o dobro publiczne),
- zniechęcające doświadczenie niskiego zaangażowania lub wrogości wśród uczestników,
- brak zdolności organizatorów i uczestników do znalezienia wspólnego języka,
- brak wiedzy na temat ekspertów i organizacji zajmujących się konsultowaną kwestią (np. nie wiadomo, kto powinien być zainteresowany daną kwestią).

Istnieją również problemy wewnątrz biura:

- braki kadrowe (np. brak stanowisk konsultingowych),
- kwestie budżetowe i czasowe („konkurencja” w ograniczonym czasie urzędnika),
- niespójne stanowisko urzędu w konsultowanej sprawie,
- brak jasnych procedur konsultacji.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

CZĘŚĆ 2 - TECHNIKI WDRAŻANIA PRAKTYK

Część 2, zbiera kilka podstawowych, niezbyt drogie i powszechnie stosowanych narzędzi, które mogą ułatwić procesy partycypacyjne. Przypominamy, że wybór odpowiedniej techniki powinien wynikać z celu konsultacji i być spójny z decyzją dotyczącą zaangażowania kluczowych interesariuszy. Są techniki bardziej uniwersalne - takie jak otwarte spotkania czy punkty konsultacyjne, są też takie, o których warto pomyśleć, gdy prowadzimy np. mały proces diagnostyczny (animacje, warsztaty) lub prosimy o ocenę przestrzeni (spacer badawczy). Inne wybierzemy, gdy działamy w sytuacji konfliktu (grupa robocza), a jeszcze inne dla dużej społeczności (ankieta). Mądre wykorzystanie i łączenie technik wymaga praktyki i doświadczenia, ale mamy nadzieję, że poniższa lista pomoże uniknąć błędów i ułatwi organizację procesu partycypacji zgodnie z oczekiwaniami i potrzebami.

1. ANKIETA (PAPIEROWA LUB ONLINE)

Jest to technika badawcza, która pozwala na zebranie dość szerokiej, choć często niereprezentatywnej, opinii mieszkańców i innych użytkowników na dany temat. Ankieta nie zapewnia jednak reprezentatywnych wyników, a w przypadku ankiety internetowej - choć pozwala dotrzeć do większej liczby osób niż ankieta papierowa - ogranicza udział niektórych grup (np. osób starszych) w badaniu.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

Ankieta papierowa

CEL	zbieranie ogólnych informacji na temat zagadnienia, które ma być konsultowane
UCZESTNICY	dowolna liczba przechodniów, którzy również mogą zostać poddani próbie (co drugi mężczyzna / co druga kobieta / tylko osoby starsze itp.).
CZAS TRWANIA	od jednego dnia do jednego miesiąca - czas na wypełnienie ankiety ok. 5-15 minut - czas na wypełnienie ankiety
KOSZT	średnia
ZASOBY KADROWE	<ol style="list-style-type: none"> 1. osoba przygotowująca treść i projekt ankiety 2. ankieciery 3. osoba przetwarzająca wyniki
ZALETY, WYKORZYSTANIE	<ul style="list-style-type: none"> - narzędzie zapewniające anonimowość - łatwy w przygotowaniu i użyciu - dociera do dużej liczby użytkowników w okolicy, w tym niektórych, którzy nie skonsultowaliby się samodzielnie - pozwala na uzyskanie porównywalnych danych ilościowych - dobre narzędzie do wykorzystania w lokalu wyborczym lub innych działaniach partycypacyjnych w przestrzeni publicznej
WYMAGANIA SPEC- JALNE	<ul style="list-style-type: none"> - umiejętność przygotowania treści ankiety tak, aby można ją było szybko przeprowadzić - konieczność wyboru optymalnego czasu i miejsca badania (często używana lokalizacja, czas zsynchronizowany z innymi wydarzeniami odbywającymi się w okolicy itp.) - konieczność przygotowania ankietów do udzielania dodatkowych informacji na temat konsultacji, których dotyczy ankieta
WYKORZYSTANIE PRZEZ PARTNERÓW NARZĘDZIA TGAL i ich opinia	<ul style="list-style-type: none"> ● Metoda ta jest coraz rzadziej stosowana ze względu na problemy z agregacją wyników po zakończeniu badania. Jej późniejsza analiza jest czasochłonna i wymaga przejścia na systemy metryczne. ● Wśród członków TGAL jest to metoda, która jest porzucana, jak wykazało własne badanie ankietowe projektu. ● Zaleca się stosowanie innych metod.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

Online survey

CEL	gromadzenie bardziej szczegółowych informacji na temat konsultowanej kwestii
UCZESTNICY	potencjalnie wszyscy mieszkańcy i interesariusze z dostępem do Internetu
CZAS TRWANIA	ok. 1 tydzień - 1 miesiąc - czas na wypełnienie ankiety ok. 15-45 minut - czas na wypełnienie ankiety
KOSZT	niski
ZASOBY KADROWE	<ol style="list-style-type: none"> osoba przygotowująca treść ankiety osoba odpowiedzialna za umieszczenie ankiety online osoba przetwarzająca wyniki
ZALETY, WYKORZYSTANIE	<ul style="list-style-type: none"> - narzędzie, które jest łatwe w użyciu - dociera do wielu osób - umożliwia zadawanie konkretnych, nawet złożonych pytań i uzyskiwanie danych ilościowych - umożliwia dołączanie do pytań dodatkowych materiałów (raportów, map, wizualizacji itp.) - zwiększa prawdopodobieństwo uzyskania prawdziwych i szczerych odpowiedzi (ze względu na brak bezpośredniego kontaktu z badaczem) - narzędzie dla tych, którzy korzystają z internetu na co dzień - dobre narzędzie do uzupełniania odpowiedzi uzyskanych w ankiecie papierowej (ankieta uliczna)
WYMAGANIA SPEC- JALNE	<ul style="list-style-type: none"> - umiejętność przygotowania treści ankiety - pytań i sposobu udzielania na nie odpowiedzi (skala, kafeteria itp.). - potrzeba rozpowszechniania informacji o ankiecie
WYKORZYSTANIE PRZEZ PARTNERÓW NARZĘDZIA TGAL i ich opinia	<ul style="list-style-type: none"> • Doświadczenie greckiej gminy AAK: W kontekście przygotowywania Strategicznego Planu Mobilności Miejskiej miasta AAK, zespół projektowy zorganizował i przeprowadził trzy (3) konsultacje on-line z mieszkańcami i zainteresowanymi stronami w celu przedstawienia aktualnych problemów mobilności w mieście, zaspokojenia ich potrzeb i wniesienia innowacyjnych pomysłów na rozwiązania. Więcej informacji: SUMP Consultations (agan.gov.gr) • Jak pokazały działy projektu TGAL, jest to skuteczna metoda, która nie stwarza problemów z systemem metrycznym. Bardzo łatwa do agregacji i prezentacji danych. Brakuje jednak kontaktu z respondentem, a niektóre odpowiedzi mogą być błędnie interpretowane.

2. KUPON OCENY/ZDRAPKI

Jest to rodzaj ankiety ewaluacyjnej, która nie wymaga niczego do napisania. Pytania z możliwymi opcjami odpowiedzi są umieszczone na krawędziach papieru. Odpowiedź zaznacza się poprzez oderwanie kuponu w odpowiednim miejscu.

CEL	badanie kluczowych wskaźników satysfakcji uczestników spotkań
UCZESTNICY	uczestnicy najważniejszych wydarzeń
CZAS TRWANIA	w zależności od czasu trwania wydarzenia, od kilku godzin do kilku dni - czas na wypełnienie ankiety do 5 minut - czas na wypełnienie kuponu
KOSZT	niski
ZASOBY KADROWE	1. osoba przygotowująca treść i wygląd vouchera 2. osoba przetwarzająca wyniki
ZALETY, WYKORZYSTANIE	- narzędzie, które jest bardzo łatwe w przygotowaniu i użyciu, a jednocześnie atrakcyjne i dlatego może generować wysoki zwrot z inwestycji - umożliwia uzyskanie danych ilościowych - Narzędzie dobre na duże wydarzenia
WYMAGANIA SPEC- JALNE	- umiejętność przygotowania prostej treści i przejrzystego projektu graficznego vouchera, tak aby można było szybko przeprowadzić ankietę
WYKORZYSTANIE PRZEZ PARTNERÓW NARZĘDZIA TGAL i ich opinia	<ul style="list-style-type: none"> • Metoda, która nie jest stosowana w żadnej organizacji partnerskiej, a zatem jest nowa dla członków konsorcjum TGAL. • Metoda warta przetestowania i zastosowania w lokalnych warunkach • Warto skorzystać z usług doświadczonego partnera, który już wcześniej korzystał z tych rozwiązań.

3. Spacer badawczy

Spacer prowadzony jest według przygotowanego scenariusza, pozwalającego na zmapowanie konkretnych miejsc i elementów wymagających interwencji oraz zbadanie odczuć i potrzeb badanych osób w odniesieniu do różnych aspektów przestrzeni. Najlepiej, gdy w spacerze biorą udział max. 3 osoby. Spacer badawczy to technika, która pozwala dość łatwo zaangażować uczestników i umożliwia interakcję z nimi w przyjaznej atmosferze. Wymaga jednak dobrego przygotowania i kompetencji osoby go prowadzącej (od znajomości badanej przestrzeni po umiejętność zadawania pytań i notowania odpowiedzi w trakcie przemieszczania się). Możliwe są dwa scenariusze spaceru: (1) spacer z zaplanowaną trasą, służący ocenie konkretnych elementów danej przestrzeni (np. rozmieszczenie ławek, oświetlenie, komfort użytkowania), (2) spacer, w którym respondent prowadzi ankietera swoją trasą, po wyznaczonym przez badacza terenie - służy to lepszemu zrozumieniu przestrzeni pod kątem wytycznych ze scenariusza (np. miejsca ulubione, przyjazne lub nieprzyjazne itp.)

CEL	eksploracja przestrzeni, mapowanie konkretnych miejsc i elementów wymagających interwencji, badanie odczuć, potrzeb badanych osób dotyczących różnych aspektów przestrzeni
UCZESTNICZY	<ol style="list-style-type: none"> spacer moderowany przez prowadzącego według przygotowanego scenariusza grupa lokalnych mieszkańców (najlepiej od 1 do 3 osób), w zależności od przedmiotu procesu, spacer może być przeprowadzany z określonymi grupami, np. młodzieżą, osobami starszymi, osobami niepełnosprawnymi, rodzicami z małymi dziećmi itp
CZAS TRWANIA	ok. 30 min - 1,5 h - z wyłączeniem czasu przygotowania i obróbki
KOSZT	Średnia
ZASOBY KADROWE	facylitator - osoba lub osoby prowadzące spacer (mogą to być lokalni animatorzy lub wolontariusze)
ZALETY, WYKORZYSTANIE	możliwość zdiagnozowania funkcji przestrzeni i zebrania pomysłów na jej ulepszenie bezpośrednio od uczestników i w oparciu o ich bezpośrednie doświadczenie przestrzeni
WYMAGANIA SPECJALNE	<ul style="list-style-type: none"> przemyślane wyznaczenie trasy i zagadnień/elementów przestrzeni do zbadania dobrze przygotowanie scenariusza i liderów marszu
WYKORZYSTANIE PRZEZ PARTNERÓW NARZĘDZIA TGAL i ich opinia	<ul style="list-style-type: none"> Eksperyment z Polski: Spacerzy badawcze z osobami starszymi w Gdyni Poznanie opinii konkretnej grupy użytkowników, czyli osób starszych, na temat danej przestrzeni miejskiej (jej wyglądu, rozwiązań funkcjonalnych, barier). Zebrane w ten sposób informacje będą brane pod uwagę przez odpowiednie instytucje miejskie przy planowaniu przyszłych remontów i inwestycji. Więcej informacji: https://partycypacjaobywatelska.pl/strefa-wiedzy/przyklady-dzialan/przestrzen-publiczna/spacery-badawcze-z-osobami-starszymi-w-gdyni/ Film: https://www.youtube.com/watch?v=VvrXqwwCZI Metoda ta jest bardzo skuteczna w nawiązywaniu bezpośredniego kontaktu między lokalnymi politykami, administracją lokalną i obywatelami. Jest bardzo skuteczny, gdy jest stosowany jako dodatek do placemakingu.

4. METODY ANIMACJI

Metody wspierające i towarzyszące procesom partycypacyjnym. Przydatne do zbierania informacji, zwłaszcza na etapie diagnozy. Mają też duży potencjał integracyjny dla lokalnej społeczności. Do metod animacyjnych należą proste i tanie narzędzia, takie jak pytania na sznurku (czyste kartki papieru z prostym pytaniem przyczepia się do sznurka rozwieszonego w przestrzeni publicznej - dzięki temu mieszkańcy mogą odpowiadać w dogodnym dla siebie czasie, a dodatkowo mogą też czytać odpowiedzi innych), kolacja sąsiedzka (integracyjne wydarzenie lokalne, podczas którego można zadawać pytania ważne dla procesu partycypacyjnego), mapa tożsamości (tworzona z osobistych wspomnień i miejsc w danej przestrzeni, które są ważne dla mieszkańców), miniankieta uliczna (krótkie ankiety zawierające 2-3 pytania, zadawane

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

przechodniom napotkanym w danej przestrzeni), tworzenie person (zapraszanie mieszkańców do opisanie grupy mieszkańców, np. seniorów czy rodzin z dziećmi). seniorów lub rodzin z dziećmi, poprzez zaznaczenie cech tej grupy na tablicy lub kartonie w celu przyjrzenia się konkretnym potrzebom), czy swobodne konsultacje (zbieranie ważnych dla procesu informacyjnego informacji podczas wykonywania innych działań, np. zbieranie wiedzy o problemach i potrzebach młodzieży podczas warsztatów psychologicznych).

CEL	<ul style="list-style-type: none"> - Integracja społeczności lokalnej - zdobycie wiedzy diagnostycznej na temat lokalnej społeczności
UCZESTNICY	Społeczność lokalna na obszarze objętym procesem konsultacji
CZAS TRWANIA	Od 1 dnia do miesiąca
KOSZT	niski
ZASOBY KADROWE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wynalazca i projektant narzędzi 2. Podmiot realizujący działania 3. Osoba zapisująca wyniki i analizująca je
ZALETY, WYKORZYSTANIE	<ul style="list-style-type: none"> - Niedrogie i atrakcyjne wizualnie metody szybkiego uzyskiwania wiedzy o lokalnej społeczności i jej potrzebach. - Metody wymagające niewielkiego przygotowania metodologicznego - Metody integrujące społeczność, pomagające budować tożsamość - Metody integrujące społeczność, pomagające budować tożsamość grupy, wspomagające procesy diagnostyczne - Metody, które integrują społeczność, pomagają budować tożsamość grupową, wspomagają procesy diagnostyczne <p>Do stosowania na ograniczonych przestrzennie obszarach i do badania potrzeb małych społeczności</p>
WYMAGANIA SPECJALNE	<ul style="list-style-type: none"> - doświadczenie w realizacji zadań animacyjnych - wcześniej przemyślany plan dotyczący wyników, które mają zostać osiągnięte - umiejętności interpersonalne liderów i stopień integracji z grupą
WYKORZYSTANIE PRZEZ PARTNERÓW NARZĘDZIA TGAŁ i ich opinia	<ul style="list-style-type: none"> ● Metoda popularna w Polsce, szczególnie podczas warsztatów co-creation i hackathonów, wykorzystywana głównie przez organizacje trzeciego sektora realizujące zadania na rzecz jednostek samorządu terytorialnego. Metoda stosowana przez duże jednostki miejskie, które szczerą się dobrą współpracą z doświadczonymi organizacjami trzeciego sektora. ● Ze względu na swoje uwarunkowania metoda ta jest trudna do wdrożenia przez pracowników samorządowych. ● Jeśli chcesz korzystać z tej metody w praktyce, najlepiej skorzystać z usług firm trzecich ● Metoda z bardzo dobrymi wynikami, jeśli chodzi o poznanie opinii mieszkańców, a nie tylko suchych faktów

5. GRUPA ROBOCZA

Ta technika pracy pozwala na wypracowanie złożonych i wieloaspektowych rozwiązań w sposób warsztatowy, a także może być z powodzeniem wykorzystywana przy tworzeniu dokumentów strategicznych czy podejmowaniu decyzji w sprawach kontrowersyjnych i trudnych. Grupa robocza może składać się z różnych interesariuszy, np. mieszkańców, ekspertów, urzędników, przedstawicieli organizacji pozarządowych - nie zawsze jest to konieczne, ale różnorodność doświadczeń i wiedzy bywa bardzo przydatna przy podejmowaniu decyzji. Grupa może być dobierana celowo (poprzez wysyłanie zaproszeń do konkretnych osób) lub jawnie (poprzez zbieranie zgłoszeń, np. na spotkaniach i w punktach konsultacyjnych).

CEL	zaawansowana praca nad konkretnym tematem, złożonym zagadnieniem
UCZESTNICZY	ok. 5 do 20 osób
CZAS TRWANIA	w zależności od potrzeb (długość procesu, częstotliwość spotkań), ale w celu utrzymania procesu grupowego zaleca się odbycie co najmniej 2 do 3 spotkań.
KOSZT	niski
ZASOBY KADROWE	Moderator grupy, przewodniczący spotkania
ZALETY, WYKORZYSTANIE	<ul style="list-style-type: none"> - Różnorodność wiedzy i kompetencji przydatna w pracy grupowej - Dzięki dłuższemu zaangażowaniu i pracy w niezmiennym grupie, możliwość dogłębnego przyjrzenia się danej kwestii i podjęcia bardziej świadomej decyzji. - Grupa robocza może być rozwiązaniem, gdy trzeba rozwiązać konflikt - Technika dobra do analizy wielowątkowego tematu i wyodrębnienia pojedynczego rozwiązania, dlatego zalecana jako element analizy materiału już zebranego podczas procesu partycypacyjnego.
WYMAGANIA SPECJALNE	<ul style="list-style-type: none"> - Wymagany jest pewien poziom wiedzy i doświadczenia członków grupy w danym temacie. - wsparcie zewnętrzne spoza grupy jako organu konsultacyjnego jest mile widziane - Należy rozważyć długoterminowy etap wyników i dobrze zdefiniowany proces decyzyjny dla grupy.
WYKORZYSTANIE PRZEZ PARTNERÓW NARZĘDZIA TGAŁ i ich opinia	<ul style="list-style-type: none"> ● Doświadczenia z Włoch: Komisja ds. obiadów szkolnych ● Wybrana grupa, składająca się z rodziców, nauczycieli, pracowników stołówek szkolnych i przedstawicieli administracji, spotyka się okresowo w celu omówienia kwestii związanych z posiłkami szkolnymi. ● Metoda ta umożliwi szybkie otrzymywanie raportów i sugestii oraz ulepszanie oferowanych usług

6. SPOTKANIE OTWARTE

Spotkanie otwarte jest jedną z najbardziej podstawowych technik. Jego celem jest przede wszystkim prezentacja przedmiotu konsultacji - przedstawienie istotnych informacji i uwarunkowań omawianego tematu oraz udzielenie dodatkowych wyjaśnień lub odpowiedzi na pytania uczestników. Spotkanie ma przede wszystkim cel informacyjny - sprzyja temu jego „klasyczna” formuła rozmowy na forum. Należy jednak pamiętać, że spotkanie otwarte, poza częścią prezentacyjną, powinno dawać uczestnikom możliwość zadawania pytań i wymiany refleksji czy uwag między sobą. Bardzo ważne jest, aby spotkanie prowadził moderator - odpowiedzialny za cały przebieg, znający kolejność wystąpień prelegentów, a w części, w której głos mogą zabierać uczestnicy, czuwający nad porządkiem rozmowy (kolejnością zabierania głosu i udzielania odpowiedzi, tonowaniem ewentualnych silnych emocji pojawiających się wśród uczestników, porządkowaniem przekazywanych komunikatów). informacji i ustaleń). Jeśli temat jest trudny i kontrowersyjny, warto rozważyć zatrudnienie zewnętrznego facylitatora, który pomoże zachować neutralność i pozwoli urzędowi skupić się na merytorycznej rozmowie z uczestnikami.

Spotkania otwarte można organizować w dowolnym momencie procesu partycypacji, ale szczególnie warto to robić, gdy mamy do przekazania wiele ważnych informacji i wyraźnie chcemy podkreślić konkretny moment w procesie - np. jego początek, zakończenie etapu czy podsumowanie wyników.

Technika ta nie pozwala na zapoznanie się z pogłębionymi opiniami uczestników.

CEL	przedstawienie tematu debaty, uzyskanie opinii uczestników na temat przedstawionych materiałów lub informacji, przedstawienie dodatkowych wyjaśnień lub udzielenie odpowiedzi na pytania
UCZESTNICY	wszystkie zainteresowane strony
CZAS TRWANIA	1- 2,5 h
KOSZT	niski
ZASOBY KADROWE	<ul style="list-style-type: none"> - moderator - eksperci
ZALETY, WYKORZYSTANIE	<ul style="list-style-type: none"> - swobodnie dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron - mające zastosowanie do wszystkich przedmiotów - Praktyczne zastosowanie na wszystkich etapach procesu konsultacji
WYMAGANIA SPECJALNE	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie możliwości wymiany opinii nie tylko między władzami/urzędnikami/ekspertami a mieszkańcami, ale także interakcji/dyskusji między samymi mieszkańcami - unikanie formatu spotkania informacyjnego, na którym przedstawiciele społeczności lokalnej są głównie odbiorcami informacji przekazywanych ex cathedra przez organizatorów spotkania
WYKORZYSTANIE PRZEZ PARTNERÓW NARZĘDZIA TGAL i ich opinia	<ul style="list-style-type: none"> ● Otwarte spotkania są stosowane we wszystkich gminach partnerskich TGAL z różnym powodzeniem. ● Metoda polega na organizowaniu regularnych otwartych spotkań, polityce otwartych drzwi, która pozwala na spotkania z mieszkańcami co najmniej raz w tygodniu (stałe godziny odwiedzin).

7. PUNKT KONSULTACYJNY

Punkt konsultacyjny to prosta, niedroga i skuteczna metoda pozyskiwania opinii mieszkańców w przestrzeni publicznej (często w plenerze lub w miejscu, którego dotyczy proces konsultacji). Ogromną zaletą tej metody jest to, że organizator wychodzi do mieszkańców - a nie, jak w przypadku wielu innych technik konsultacyjnych - zaprasza ich do rozmowy w wyznaczonym miejscu. Dzięki temu mieszkańcy mogą wypowiedzieć się po prostu przechodząc obok i spędzić na rozmowie w punkcie tyle czasu, ile mogą lub chcą. Ogromną zaletą punktu konsultacyjnego jest to, że odwiedzający może zdecydować o skali czasowej swojego zaangażowania, ponieważ struktura działań i zadań związanych z poszukiwaniem opinii w punkcie jest zazwyczaj elastyczna. To także świetny sposób na promocję konsultacji i informowanie mieszkańców o planowanych/przygotowanych rozwiązaniach. Punkt może być mobilny - zmieniać miejsce, w którym się znajduje - lub stacjonarny (tj. zawsze ustawiony w tym samym miejscu - np. w urzędzie lub w jednym miejscu w przestrzeni publicznej: w altanie w parku, na ulicy, w bibliotece publicznej). Interesariusz powinien zawsze starannie rozważyć, jakie miejsce lub miejsca wybrać na punkt konsultacyjny i w jakich terminach najlepiej go ustawić, aby zebrać opinie mieszkańców (upewniając się również, że są to opinie przedstawicieli grup, które mogą mieć różne poglądy)..

CEL	<ul style="list-style-type: none"> - zebranie informacji na temat konsultowanej kwestii - dostarczanie informacji o przyszłych działaniach planowanych przez organizatorów - promowanie konsultacji (np. rozdawanie ulotek zapraszających na spotkania)
UCZESTNICY	dowolna liczba odwiedzających punkt
CZAS TRWANIA	<ul style="list-style-type: none"> - odwiedzający może spędzić w punkcie krótki lub długi czas - to od odwiedzającego zależy, ile czasu chce lub może spędzić w punkcie. Facylitator powinien jednak założyć, że odwiedzający spędzi w punkcie średnio od 10 do 15 minut. - technika, którą można powtarzać kilka razy w ramach procesu konsultacji - na różnych etapach
KOSZT	niski
ZASOBY KADROWE	<ol style="list-style-type: none"> 1. osoba przygotowująca materiały informacyjne i konsultacyjne 2. animatorzy punktu informacyjnego - osoby, które rozmawiają z mieszkańcami odwiedzającymi punkt i wprowadzają ich w tematykę konsultacji 3. osoba, która opracowuje wyniki
WYKORZYSTANIE PRZEZ PARTNERÓW NARZĘDZIA TGAL i ich opinia	<ul style="list-style-type: none"> - umożliwia uzyskanie informacji od mieszkańców, którzy prawdopodobnie nie wzięliby udziału w konsultacjach w innym formacie - narzędzie dobre do wykorzystania przy innych ważnych wydarzeniach lokalnych - technika, która skutecznie zachęca mieszkańców do udziału w innych wydarzeniach konsultacyjnych i dostarcza informacji na temat planowanych przez organizatorów zmian

<p>WYMAGANIA SPECJALNE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie materiałów informacyjnych na temat konsultacji w celu wprowadzenia mieszkańców w kontekst konsultacji i zebrania ich opinii - wybór optymalnego czasu i miejsca na obsługę punktu konsultacyjnego (często używana lokalizacja, czas zsynchronizowany z innymi wydarzeniami odbywającymi się w okolicy, zapewnienie możliwości wypowiedzenia się różnym grupom mieszkańców itp.) - konieczność przygotowania operatorów punktów kontaktowych w celu dostarczenia większej ilości informacji na temat konsultacji (ich tematów i samego procesu), dla których punkt kontaktowy jest organizowany
<p>WYKORZYSTANIE PRZEZ PARTNERÓW NARZĘDZIA TGAL i ich opinia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Punkty konsultacyjne są również dobrze znaną metodą stosowaną przez partnerów TGAL, np. w kwestiach związanych z turystyką, lokalnymi referendum, konsultacjami społecznymi. ● Bardzo ważnym elementem wspierającym tę metodę jest odpowiednie informowanie obywateli o możliwości skorzystania z punktu konsultacyjnego, jego oznakowanie i wsparcie medialne

8. WORLD CAFE

Metoda organizowania i ożywiania dyskusji poprzez szybką wymianę informacji i pomysłów oraz określanie potrzeb i oczekiwań wszystkich zaangażowanych stron (ale niekoniecznie znajdowanie konkretnych rozwiązań). Polega na jednoczesnej rozmowie o kilku aspektach danego zagadnienia (przypisanych do osobnych stolików) przez uczestników podzielonych na grupy. Po kilkunastu minutach uczestnicy rozmowy zamieniają się stolikami z wyjątkiem jednej osoby, która pełni rolę gospodarza - spisując wnioski i wprowadzając kolejne grupy w omawiane już kwestie.

Ważne jest, aby po zamkniętym cyklu rozmów stolikowych (tj. gdy każda grupa rozmawia na każdy z tematów zaproponowanych przy każdym stoliku), zorganizowana została sesja plenarna - podsumowująca dyskusje na poszczególne tematy na forum.

<p>CEL</p>	<p>wymiana informacji i pomysłów oraz identyfikacja potrzeb i oczekiwań wszystkich zaangażowanych stron (ale nie znajdowanie konkretnych rozwiązań)</p>
<p>UCZESTNICY</p>	<p>wszystkie zainteresowane strony, otwarty wybór</p>
<p>CZAS TRWANIA</p>	<p>około 2-3 godzin</p>
<p>KOSZT</p>	<p>niski</p>
<p>ZASOBY KADROWE</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. moderator przy każdym stole 2. chronometrażysta, który będzie pilnował czasu i ogólnego porządku dyskusji
<p>ZALETY, WYKORZYSTANIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomagają wzbudzić zainteresowanie tematem i stworzyć wokół niego zaangażowaną grupę osób - jest przydatny do zbierania pomysłów, opinii lub diagnoz - pozwala na zebranie wielu informacji w krótkim czasie, ale często są one dość ogólne i wymagają doprecyzowania - może być wykorzystywany do zbierania pomysłów, które mogą być traktowane jako "punkt wyjścia" do dalszych konsultacji.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

WYMAGANIA SPECJALNE	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja miejsca: kilka stołów - stworzenie kawiarnianej, nieformalnej i przyjaznej atmosfery - papierowe obrusy lub duże arkusze papieru, na których uczestnicy mogą pisać i rysować, a także markery, flamastry, kredki
WYKORZYSTANIE PRZEZ PARTNERÓW NARZĘDZIA TGAL i ich opinia	<p>Doświadczenia z Polski: South Baltic Youth Core Groups Network prowadzone w lokalnych społecznościach Dzierzgonia, Nowego Miasta Lubawskiego, Gdyni, Elbląga i gmin nadbałtyckich w SE, DK, LT</p> <p>Podstawową metodą działania na tym poziomie były "okrągłe stoły" - debaty z udziałem przedstawicieli władz, młodzieży i organizacji zainteresowanych - tzw. lokalnych grup młodzieżowych .</p> <p>Link: https://wymienikownia.org/projekty/projekt-sb-ycgn/ https://lis.gdynia.pl/o-transporcie-przy-okraglym-stole/</p>

9. PRZYSZŁE WARSZTATY

Istnieje wiele różnych formatów pracy warsztatowej z uczestnikami procesów partycypacyjnych. Wspólną cechą wszystkich warsztatów jest to, że ich celem jest pobudzenie wyobraźni uczestników, sprowokowanie ich do wyjścia poza zwykłe i najbardziej oczywiste opinie (lub pomysły na rozwiązania) oraz dostarczenie bardziej dogłębnych informacji. Co ważne, warsztaty umożliwiają uczestnikom interakcję i wymianę poglądów podczas spotkania o ustalonym przebiegu - składającego się z poszczególnych etapów i działań ułożonych w nieprzypadkowej kolejności. Następnie opisujemy przykładowy format tego typu konwersacji: warsztaty przyszłości. Warsztaty przyszłości polegają na dialogu między różnymi grupami (mieszkańcami, władzami lokalnymi, przedsiębiorcami itp.) w celu stworzenia wspólnej wizji danego obszaru. Zakłada on 4 podstawowe fazy: przygotowanie, krytykę, utopię i wdrożenie, czyli wypracowanie konkretnych rozwiązań. 1. Przygotowanie: grupa poznaje się nawzajem, uczy się zasad spotkania i tematu dyskusji. 2. W fazie krytyki zbierane są informacje o niedociągnięciach na podstawie doświadczeń wszystkich uczestników i burzy mózgów, a następnie zapisywane na kartkach i systematyzowane wspólnie w małych grupach. 3. W fazie utopii (fantazji) rozwiązania tworzone są w formie „zabawy” - bez zwracania uwagi na ograniczenia narzucane przez rzeczywistość, np. ograniczenia finansowe. 4. Faza wdrożenia jest próbą urzeczywistnienia najlepszych elementów fazy fantazji: to, co zostało wymyślone, zostaje wyjaśnione, uczestnicy osobiście biorą odpowiedzialność i szukają partnerów do tworzenia sojuszy. Propozycje stają się bardziej konkretne, weryfikowana jest wykonalność ich wdrożenia i ustalane są konkretne kroki dalszych działań.

CEL	stymulowanie dialogu między różnymi grupami (mieszkańcami, władzami lokalnymi, przedsiębiorcami itp.) w celu stworzenia wspólnej wizji obszaru
UCZESTNICZY	<ul style="list-style-type: none"> - Warsztaty mogą być prowadzone w grupach różnej wielkości: - małe (do 15 osób i moderator); - średnie (15-40 osób i dwóch-trzech moderatorów) - duże (do 200 osób, jeden moderator na grupę roboczą)
CZAS TRWANIA	1-2 days
KOSZT	average

ZASOBY KADROWE	Moderator
ZALETY, WYKORZYSTANIE	<ul style="list-style-type: none"> - umożliwia opracowanie wspólnej wizji i kompleksowych rozwiązań wraz z ogólnym planem działania - może służyć aktywacji niewykorzystanych zdolności twórczych i potencjału obywateli w zakresie rozwiązywania problemów - podstawowa zasada: cele mają największą szansę na realizację, jeśli stoi za nimi siła oczekiwań
WYMAGANIA SPECJALNE	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie uczestników do intensywnej pracy przez maksymalnie dwa dni - moderowanie pracy w celu oderwania się od stereotypowego postrzegania wyzwań i ograniczeń
WYKORZYSTANIE PRZEZ PARTNERÓW NARZĘDZIA TGAL i ich opinia	<ul style="list-style-type: none"> ● Warsztaty przyszłości umożliwiają uczestnikom interakcję i wymianę poglądów podczas spotkania o ustalonym przebiegu ● Rzadko stosowana metoda w partnerstwach TGAL ● Często przybierają one formę hackathonów dedykowanych konkretnej grupie profesjonalistów lub grupie społecznej (np. młodzieży). ● Ze względu na czasochłonne i kosztowne przygotowanie, jest ona nadal rzadko wykorzystywana jako metoda konsultacji społecznych

Other forms

Uczestnictwo jest kluczową zasadą demokracji. Wszystkie festiwale dysponują szerokim repertuarem metod ułatwiających uczestnictwo. Poniżej znajduje się lista przykładów form interakcji stosowanych przez organizatorów (interesariuszy, organizacje):

- Otwarte mikrofony
- Dyskusje panelowe
- Warsztaty
- Wydarzenia pop-up na ulicach
- Demonstracje
- Wywiady na gorącym krześle -
lub łagodniejsze rozmowy na kanapie
- Wywiady telewizyjne z dziennikarzami
- Głosowanie
- Gry dylematyczne
- Wystawy - od informacji po wersje interaktywne
- Drinki i spotkania towarzyskie
- Wydarzenia typu speed dating/matchmaking
- Koncerty/teatr
- Seminaria
- Wycieczki piesze
- Konkursy sportowe
- Żywa biblioteka
- Wykłady
- Instalacje

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

CZĘŚĆ 3 - NAJLEPSZE LOKALNE DOŚWIADCZENIA I PRAKTYKI

Działania prowadzone przez gminy w celu zwiększenia dostępu i zainteresowania obywateli nimi

Wszyscy partnerzy współpracowali przy tworzeniu propozycji działań mających na celu zwiększenie zainteresowania i udziału obywateli w działaniach gminy.

Wszyscy zgadzają się, że zaangażowanie obywateli musi iść w parze z promocją terytorium i lokalnych realiów.

1. 1. NAJLEPSZE POLSKIE PRAKTYKI NA POZIOMIE LOKALNYM:

A. WYZWANIA: Niektóre z wyzwań związanych ze zwiększeniem aktywności obywatelskiej w Polsce

- Nieufność do polityków i systemów zarządzania
- Niezdolność do konstruktywnej różnicy zdań
- Dezintegracja i nietolerancja
- Komory echa w mediach społecznościowych
- Dystans między systemami parlamentarnymi a udziałem społeczeństwa obywatelskiego/aktywistów
- Słaba kultura publicznej dyskusji i dialogu
- Zmniejszająca się frekwencja wyborcza
- Niewystarczający wymiar praktyczny i wiedza na temat demokracji i wartości UE wśród młodego pokolenia - wiedza posiadana przez młode pokolenie na temat demokracji i jej zalet jest głównie teoretyczna i nie przekłada się na praktyczne rozwiązania oparte na procesach partycypacyjnych z udziałem zarówno decydentów, jak i młodych obywateli. Młodzi ludzie nie mają dziś możliwości innego wyrażania i dialogu z różnymi grupami społecznymi na temat wartości UE i demokracji poza środowiskiem szkolnym.
- Wąskie podejście i niski poziom współpracy na poziomie ponadnarodowym między organizacjami obywatelskimi - interesariusze działający na rzecz demokratyzacji, zwiększenia partycypacji społecznej i obywatelskiej nie współpracowali jeszcze ponad granicami i nie mieli okazji do wymiany doświadczeń, technik i metod pracy z tą konkretną grupą docelową.
- Brak przestrzeni i platform umożliwiających uczestnictwo dla wszystkich - Młodzi ludzie, mniejsze grupy są niedostatecznie reprezentowani w procesach decyzyjnych, które ich dotyczą, chociaż ich zaangażowanie ma kluczowe znaczenie dla demokracji. Potrzebują dostępu do fizycznych przestrzeni w swoich społecznościach, aby wspierać swój rozwój osobisty, kulturalny i polityczny.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

- Potrzeba tworzenia społeczności integracyjnych w miastach - Jedna trzecia młodych ludzi w Europie jest zagrożona ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Wielu z nich nie ma dostępu do swoich praw socjalnych. Wielu z nich nadal spotyka się z dyskryminacją, uprzedzeniami i przestępstwami z nienawiści. Peryferyjne regiony UE, takie jak regiony Morza Bałtyckiego, są szczególnie zagrożone tym stanem rzeczy, zwłaszcza teraz, w okresie kryzysu wartości społecznych i niepewności co do przyszłości (związanej z istniejącymi zagrożeniami).
- Rozwój młodzieży z peryferii - Nowe zjawiska migracyjne przyniosły szereg wyzwań społecznych i integracyjnych. Dlatego też kluczowe znaczenie ma praca na rzecz realizacji praw wszystkich młodych ludzi w Europie, w tym tych najbardziej zmarginalizowanych i wykluczonych.
- Nowe możliwości rozwoju dla młodych ludzi z regionów peryferyjnych lub mniej zruralizowanych - pomimo ogólnoeuropejskiego zaangażowania w rozwój obszarów wiejskich i biorąc pod uwagę fakt, że do 2015 r. prawie jedna trzecia ludności UE mieszkała na obszarach wiejskich, istnieją dominujące różnice między życiem w miastach i na obszarach wiejskich. Dlatego ważne jest zapewnienie równości i zaangażowania społecznego/politycznego młodych ludzi w środowisku miejskim i wiejskim.

B. ROZWIĄZANIA I NAJLEPSZE PRAKTYKI Z PL - stworzenie ogólnych ram i dedykowanych funduszy dla administracji publicznej dla wszystkich rodzajów działalności

1. Rada dzielnicy/osiedla - Rada dzielnicy (rada osiedla, rada okręgu wyborczego) jest organem jednostki pomocniczej gminy w Polsce.

- działają tylko w większych miastach, mają dedykowany budżet do dystrybucji, który pochodzi bezpośrednio z gminy
- organem uchwałodawczym dzielnicy jest rada o liczbie radnych: (15, jeśli w dzielnicy mieszka do 20 000 mieszkańców, 21, jeśli dzielnica ma więcej niż 20 000 mieszkańców)
- mają na celu wspieranie lokalnych inicjatyw i rozwiązywanie lokalnych problemów dzielnicy;
- działając jako łącznik między lokalną społecznością a władzami;
- Do jej zadań należy m.in. prowadzenie spraw finansowych danej jednostki pomocniczej oraz wybór i odwoływanie organu wykonawczego dzielnicy. Niektórym radom dzielnic statut miasta przyznaje prawo inicjatywy uchwałodawczej w radzie miasta (np. Warszawa i Kraków). Pozostałe kompetencje rady dzielnicy, sposób wyboru jej członków oraz inne aspekty funkcjonowania rady określa ustawa o samorządzie gminnym, statut miasta oraz statut danej dzielnicy.
- Organem wykonawczym w okręgu jest zarząd. Na czele zarządu stoi przewodniczący.

Przykłady: Istnieje 21 Gdynskich Rad Dzielnic - 320 radnych z budżetem 2,5 EUR/mieszkańca dzielnicy łącznie = 2,5 mln PLN + środki inwestycyjne = 10 mln PLN

2. Budżet obywatelski

- część budżetu gminy przeznaczona na zaspokojenie lokalnych potrzeb - nieformalne określenie wydzielonej części budżetu jednostki samorządu terytorialnego (najczęściej miasta), w ramach której odgórnie określona kwota wydatków przeznaczana jest na inicjatywy i projekty inwestycyjne zgłaszane bezpośrednio przez lokalną społeczność.
- budżet partycypacyjny, także budżet obywatelski - demokratyczny proces dyskusji i podejmowania decyzji, w którym mieszkańcy gminy decydują o sposobie wydatkowania części jej budżetu.
- Funkcjonowanie budżetów obywatelskich pozwoliło na bezpośredni udział mieszkańców w procesie decyzyjnym dotyczącym dysponowania częścią środków budżetowych samorządu. Dzięki takiemu udziałowi społeczeństwa w sprawowaniu władzy przez władze gminy wzmacnia się społeczeństwo obywatelskie i zaufanie mieszkańców.
- Podzielony na dwa departamenty: departament ogólnomiejski (z wyznaczonym budżetem na tzw. zielone inicjatywy) oraz budżet

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

dzielnicowy łączący środki na miękką aktywność obywatelską (kultura, sport, dziedzictwo) i inwestycje infrastrukturalne.

Przykłady: Każdy polski samorząd posiada dedykowany budżet obywatelski w różnej wysokości w zależności od wielkości gminy i jej budżetu. Instytucja ta została wprowadzona ustawą rządową do każdego samorządu.

3. System wsparcia dla społeczeństwa obywatelskiego: Silne społeczności i organizacje trzeciego sektora

- duża liczba działalności niepublicznych i dobrze rozwinięty sektor;
- dobra współpraca i komunikacja z władzami lokalnymi;
- są to oddolne inicjatywy i organizacje zajmujące się różnymi tematami, które nie zawsze mogą być w pełni uwzględnione przez instytucje publiczne.
- są to głównie wolontariusze, aktywiści i entuzjaści, którzy łączą się i zakładają swoje organizacje o statusie prawnym.
- są odpowiedzialni za działania miękkie, ale także inwestycje

Przykłady: Wspólne inwestycje na rzecz młodzieży

Wymiennikownia - Młodzieżowe Centrum Innowacji Społecznych i Designu w Gdyni - Wymiennikownia - Młodzieżowe Centrum Innowacji Społecznych i Designu to miejsce spotkań dla osób w wieku 13-35 lat, mieszczące się w budynku dawnej wymiennikowni ciepła przy ulicy Kartuskiej 20B. Budynek został przekazany młodzieży w 2012 roku, a wyremontowany i oddany do użytku w 2014 roku.

Wymiennikownia to miejsce dla młodzieży, kształtowane „przez młodych i dla młodych”. To miejsce rozwijania pasji, rozwijania zasobów indywidualnych i lokalnych. To przestrzeń, w której można swobodnie spędzać czas, poznawać ciekawych ludzi, brać udział w zajęciach, wymieniać się pasjami, doświadczeniami i pomysłami. Ale też nic nie robić - i to też jest ok!

Większość zajęć prowadzona jest przez osoby, które samodzielnie wyszły z inicjatywą, stworzyły grupy i działają od kilku lat, wciąż rozwijając swoje pasje. Wszystkie zajęcia, warsztaty i spotkania organizowane w ramach „Wymiennikowni” są bezpłatne.

Wymiennikownia została powołana przez gdyński samorząd, zarządza nią Laboratorium Innowacji Społecznych, a prowadzone tu działania finansowane są z budżetu Miasta Gdyni, a także ze środków pozyskanych, dedykowanych projektom.

strona Pomorskiej Rewitalizacji - Gdynia odNowa: Rewitalizacja obszaru Zamenhofa-Opata Hackiego

Przystań Opata Hackiego 33 to jedno z 8 miejsc powstałych w ciągu ostatnich kilku lat na mapie Gdyni. Jest częścią sieci centrów sąsiedzkich, tworzonych i prowadzonych we współpracy z mieszkańcami. To miejsca rozwijania pasji, nawiązywania nowych znajomości i zacieśniania więzi, a także integracji międzypokoleniowej. Każdy chętny może poprowadzić zajęcia, wziąć udział w spotkaniach organizowanych przez sąsiadów lub po prostu wpaść na kawę. Przystanie są tak ukształtowane, aby zapewnić przestrzeń do aktywności dla osób w różnym wieku, z różnymi doświadczeniami - w tym imigracyjnymi i ze specjalnymi potrzebami. Przystań Opata Hackiego znajduje się w centrum rewitalizowanej dzielnicy Zamenhofa-Opata Hackiego, więc wizyta w tym miejscu to także okazja do poznania gdyńskiego podejścia do rewitalizacji.

Podczas wizyty opowiemy o idei Przystani, ale także o rewitalizacji dzielnicy, w której się znajduje, zasadach funkcjonowania Domu Sąsiedzkiego i najważniejszych działaniach. Chętnie odpowiemy też na wszelkie pytania i oprowadzimy po przestrzeni i okolicy.

Sieć Przystań została powołana przez gdyński samorząd. Prowadzona jest przez Laboratorium Innowacji Społecznych we współpracy - w zależności od lokalizacji - z innymi jednostkami min. Biblioteką, Centrum Aktywności

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

Seniora, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Gdyńskie Centrum Sportu. Prowadzone tu działania finansowane są z budżetu Miasta Gdyni, a prowadzone tu działania finansowane są z budżetu Miasta Gdyni, a także z pozyskanych środków, projektów dedykowanych.

4. Festiwale demokratyczne

Demokracja to coś więcej niż demokratyczne instytucje i spisane zasady. To kultura, która musi być pielęgnowana poprzez tworzenie przestrzeni i platform, na których ludzie mogą fizycznie spotykać się, rozmawiać ze sobą, inspirować się, wymieniać opinie i debatować nad swoimi pomysłami. Festiwale demokracji wspierają aktywne zaangażowanie obywatelskie, kulturę dyskusji i krytycznego myślenia w odpowiedzi na alarmujący wzrost autorytaryzmu i nacjonalizmu w naszym geograficznym sąsiedztwie.

Fundamentalne zasady Festiwalu Demokracji w regionie nordyckim i bałtyckim opierają się na celebracji kultury demokratycznej. Ogólnym celem jest zatem wspieranie i wzmacnianie demokratycznego dialogu. Zjawisko to rozpoczęło się w Szwecji, w 1968 roku, w Visby na Gotlandii, gdzie przemówienie polityczne wygłosił Olof Palme, ówczesny minister edukacji, z tyłu ciężarówki podczas letnich wakacji. Stopniowo stało się to tradycją Partii Socjaldemokratycznej, a w ciągu kilku lat pozostałe partie chciały się przyłączyć. Później festiwal ten stał się inspiracją dla wielu ludzi w całym regionie, a dziś świętujemy istnienie ośmiu krajowych Festiwali Demokracji w krajach nordyckich i bałtyckich.

Przykłady: Praktyka nie była testowana na dużą skalę, ale miała miejsce w mniejszych miejscowościach i była dedykowana lokalnym społecznościom.

2. NAJLEPSZE PRAKTYKI RUMUNII NA POZIOMIE LOKALNYM

A. WYZWANIA

Uwarunkowania lokalne

- W Slanic Moldova znajduje się pierwszy budynek kasyna z Rumunii i piąty najstarszy w Europie. Lokalna gmina ma średnioterminowe plany wykorzystania potencjału tego historycznego budynku, aby podkreślić element dziedzictwa kulturowego. W planach jest stworzenie przestrzeni kulturalnej obejmującej teatr, przestrzenie rekreacyjne, kino.
- Potencjał antropogeniczny gminy: Park Centralny (architektura i położenie geograficzne). Pawilon w parku ma 130 lat, jest to miejsce, w którym słynny kompozytor muzyczny George Enescu dał swój pierwszy koncert charytatywny na świeżym powietrzu, w wieku 9 lat.
- Obecnie w Slanic-Moldova znajduje się ponad 30 źródeł wody mineralnej, z których 13 jest czynnych, co stanowi ogromne dziedzictwo naturalne. Gmina podjęła już kroki w celu rehabilitacji źródeł wody mineralnej i przyciągnięcia turystów z Rumunii i zagranicy w ramach strategii zintegrowanej turystyki medycznej.
- Urząd miasta organizuje ponad 40 wydarzeń rocznie, których celem jest rozwój turystyki poprzez promowanie lokalnego potencjału i podnoszenie świadomości na temat wykorzystania wód leczniczych w leczeniu schorzeń. Istotne wydarzenia organizowane przez gminę w celu stymulowania dziedzictwa naturalnego i antropicznego to: Dzień Wody Mineralnej, Zawody rowerów górskich/off, Festiwal komedii/filmu, Festiwal Rzemiosła.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

WYZWANIA: Niektóre z wyzwań związanych ze zwiększeniem aktywności obywatelskiej w Rumunii

Slanic Moldova nie opracował zestawu innowacyjnych metod budowania zaangażowania obywatelskiego, ale korzystając z istniejących zaleceń, sprawdzonych metod, stara się je zastosować w swojej lokalnej społeczności.

Zalecenia konsorcjum dotyczące lepszej współpracy na szczeblu UE przy jednoczesnym wzmocnieniu dziedzictwa kulturowego i udziału obywateli:

- „Każda grupa powinna być społecznością”, pod względem jedności i wysiłków na rzecz wspólnego rozwoju. To stwierdzenie podkreśla nasze podejście do zrównoważonego rozwoju naszych społeczności. Działanie na zasadzie indywidualnej zaprzepaści wiele możliwości i stworzy słabe punkty dla jednostek. Jedną z takich możliwości jest obecność i promowanie kultury i edukacji jako priorytetu polityki publicznej na poziomie lokalnym. Dążymy do społeczności, które podnoszą swoje kompetencje i identyfikują się jako takie, w tym w dziedzinie edukacji kulturalnej i artystycznej.
- Zwiększenie partycypacji obywateli na poziomie lokalnym stwarza możliwości multiplikacji na innych polach, wspiera rozwój lokalnych organizacji pozarządowych, administracji publicznej i obywateli. Powinniśmy ostrożnie podchodzić do sytuacji obywateli o mniejszych szansach (tych bez możliwości materialnych, młodych ludzi z grup ryzyka, szkół na obszarach wiejskich, obszarów słabo rozwiniętych itp.) Z punktu widzenia administracji lokalnej partycypacja obywatelska powinna być zwiększana na każdym poziomie, w tym w konsultacjach dotyczących polityk publicznych, ustalania priorytetów inwestycji, edukacji i kultury.
- Lokalne samorządy powinny skupić się również na młodzieży, jako długoterminowym kluczu do wzmocnienia dziedzictwa kulturowego.
- Wszystkie działania powinny być rozwijane we współodpowiedzialności, z udziałem obywateli i poczuciem obywatelskim, które czyni społeczność silniejszą i mądrzejszą.

B. ROZWIĄZANIA I NAJLEPSZE PRZYKŁADY

ANSBBR, poprzez swoje gminy członkowskie, z niecierpliwością oczekuje na zidentyfikowanie wspólnych rozwiązań w celu zbliżenia swoich obywateli do społeczności, zwiększenia ich aktywnego uczestnictwa i poczucia przynależności do Europy. Poniżej przedstawiamy kilka przykładów z gmin członkowskich z Rumunii, które mogą zwiększyć aktywność obywatelską naszych obywateli.

- Dziedzictwo kulturowe. Kilka gmin członkowskich ANSBBR korzysta z rozszerzonego dziedzictwa naturalnego i zabytkowych obszarów chronionych. Jeśli chodzi o dziedzictwo antropiczne, gminy obejmują obszary staromiejskie, niektóre z nich pochodzą z XIX wieku. Gminy członkowskie skupiły się na włączeniu dziedzictwa naturalnego i antropicznego do jasnej lokalnej strategii rozwoju, która podkreśla dziedzictwo naturalne i sposób, w jaki turystyka może być zintegrowana z płynnym zrównoważonym wzrostem, z naciskiem na wspólne dziedzictwo europejskie. Jako konkretny przykład, Slanic w Mołdawii znajduje się na unikalnym naturalnym obszarze chronionym (uznanym obszarze Natura 2000), który jest obecnie objęty projektem UE związanym z „Wdrożeniem aktywnych środków na rzecz zachowania różnorodności biologicznej na obszarze Natura 2000 Slanic”. Stwarza to warunki do silnego wyzwania i angażowania obywateli w uznawanie wartości dziedzictwa naturalnego i różnorodności biologicznej, równoległe z lepszym zrozumieniem inicjatyw UE w tej dziedzinie (np. Europejski Zielony Ład, Nowy Europejski Bauhaus). To podejście do bioróżnorodności ma silny komponent mnożnikowy w ramach stowarzyszenia parasolowego ANSBBR, ponieważ Slanic Moldova sprawuje obecnie przewodnictwo w Krajowym Stowarzyszeniu Ośrodków Balneoklimatycznych w Rumunii (ANSBBR).
- Slanic Moldova - pierwszy budynek kasyna w Rumunii i piąty najstarszy w Europie. Lokalna gmina ma średnioterminowe plany wykorzystania potencjału tego historycznego budynku, aby podkreślić element dziedzictwa kulturowego. W planach jest stworzenie przestrzeni kulturalnej obejmującej teatr, przestrzenie rekreacyjne, kino.
- Antropogeniczne ożywienie gminy Slanic-Moldova: Park Centralny (architektura i położenie geograficzne). Pawilon z centralnej części parku ma 130 lat.
- Ponad 30 źródeł wody mineralnej w Slanic-Moldova, z których 13 działa, stanowi ogromne dziedzictwo naturalne. Gmina podjęła konkretne kroki w celu rehabilitacji źródeł wody mineralnej i przyciągnięcia turystów z Rumunii i zagranicy w ramach strategii zintegrowanej turystyki medycznej.
- Wydarzenia publiczne mające na celu rozwijanie poczucia przynależności do UE poprzez promowanie lokalnego potencjału i podnoszenie świadomości na temat kwestii związanych z UE.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

Dalsze rozwiązania zidentyfikowane na poziomie ANSBBR (Rumunia) w zakresie aktywnego angażowania obywateli to:

- Administracja lokalna pracuje nad opracowaniem jasnych programów i strategii dotyczących rozwoju społeczności, które uwzględniają priorytety mieszkańców;
- Zachęcanie obywateli do tworzenia stowarzyszeń kulturalnych, za pośrednictwem których można prowadzić różnorodne działania kulturalne - tworzenie hipermobilności, wielorakich więzi stowarzyszeniowych i społecznych oraz przynależności kulturowych, wieloterytorialności, urbanizacji;
- Wymyślenie na nowo przestrzeni publicznych jako platform dziedzictwa kulturowego, faworyzowanie ich funkcji wspólnotowej w celu przeciwdziałania rosnącej dominacji ich funkcji komercyjnej, promowanie ich jako platform zbiorowej ekspresji, demokratycznego dyskursu i rozwiązywania problemów.
- Wysiłki mające na celu zaangażowanie specjalistów w tworzenie strategii przyciągania wyraźnych mikroidei zrównoważonego wzrostu na poziomie społeczności lokalnej, w tym partnerstw publiczno-prywatnych z lokalnymi firmami, a także lepsze badanie możliwości finansowania UE.
- Organizacja warsztatów wewnętrznych lub zewnętrznych o tematyce: i) Poznaj swoją przeszłość, porównaj z teraźniejszością i stwórz swoją przyszłość; ii) Zrównoważony rozwój i zanieczyszczenie środowiska; iii) Promocja naszych lokalnych producentów; iv) Technologia cyfrowa.
- Skupienie się na promowaniu zrównoważonej turystyki kulturowej, przyjmując podejście „odpowiedzialnej turystyki”, w oparciu o wnioski wyciągnięte z miast cierpiących z powodu „nadmiernej turystyki” oraz w świetle wyzwań i zmian spowodowanych wpływem sytuacji kryzysowych (zmiany klimatu, uchodźcy i migranci, COVID-19) we wszystkich miejscowościach;
- Warsztaty kreatywne z wykorzystaniem surowców produkowanych przez lokalnych przedsiębiorców, a także warsztaty rękodzieła
- Organizowanie większej liczby aktywności obywatelskich na świeżym powietrzu, takich jak „Posprzątaj swoje miasto” lub „Odkryj swoje miasto”.
- Zawody sportowe

3. 3. NAJLEPSZE GRECKIE PRAKTYKI NA POZIOMIE LOKALNYM

A. WYZWANIA: Niektóre z lokalnych wyzwań związanych ze zwiększeniem aktywności obywatelskiej w Grecji - w oparciu o potrzeby lokalnej strategii AAK

- Brak wzajemnego zaufania między obywatelami a władzami lokalnymi.
- Ograniczony dostęp do informacji dla niektórych grup obywateli.
- Brak motywacji i zaangażowania we współpracę (po obu stronach).
- Ograniczona wiedza i świadomość obywateli na temat ich praw i obowiązków.
- Brak umiejętności i zdolności, kultury uczestnictwa i doświadczenia ułatwiającego uczestnictwo.
- Brak zasobów.
- Brak polityk, przepisów i zasad mających na celu uniknięcie dyskryminacji w procesach partycypacyjnych wobec grup szczególnie wrażliwych, takich jak osoby niepełnosprawne, osoby starsze i mniejszości.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

B. SROZWIĄZANIA I NAJLEPSZE PRZYKŁADY - stworzenie ogólnych ram dla współpracy wielosektorowej w zakresie demokratycznej partycypacji i zaangażowania wszystkich grup obywateli na przykładzie AAK

1. Crowdfunding obywatelski

Rozpoczęcie faktycznego wdrażania narzędzi uczestniczących.

- Zwiększa świadomość społeczności na temat finansowania społecznościowego.
- Finansowanie społecznościowe oparte na nagrodach, w ramach którego osoby fizyczne przekazują darowizny na rzecz projektu/działania AAK z oczekiwaniem otrzymania w zamian nagrody niefinansowej, takiej jak bilety do kina miejskiego itp. na późniejszym etapie.
- Alternatywne, internetowe narzędzie finansowania w przypadkach, gdy finansowanie jest niewystarczające i potrzebne są dodatkowe zasoby.
- Dotyczy to głównie miękkich projektów/działań gminy.
- Nowa procedura w codziennym funkcjonowaniu gminy (z wieloma biurokratycznymi trudnościami).
- Publiczna kampania uświadamiająca poprzez:

a) komunikaty prasowe o rozpoczęciu kampanii crowdfundingowej na stronie internetowej gminy i w mediach społecznościowych, w lokalnych gazetach, e-dziennikach itp.

b) Film promocyjny kampanii crowdfundingowej udostępniony w mediach społecznościowych gminy (Utube, Facebook, Google). Ponadto film ten może być prezentowany: 1) w kinie miejskim przed filmami oraz 2) w Parku Recyklingu i Edukacji Ekologicznej Agii Anargiri podczas zorganizowanych spotkań uczniów ze szkół w całej Grecji..

Przykład:

W grudniu 2019 r. gmina AAK uruchomiła kampanię crowdfundingową, której celem było zebranie kwoty 20 000,00 euro na poprawę efektywności energetycznej oświetlenia w przedszkolu miejskim. Kampania nie zakończyła się sukcesem, ponieważ cel finansowania nie został osiągnięty, jednak gmina zdobyła znaczną wiedzę i doświadczenie w projektowaniu i wdrażaniu kampanii crowdfundingowej, które można wykorzystać w przyszłych projektach i działaniach w dowolnym obszarze działalności. Ponadto obywatele mieli okazję poznać z pierwszej ręki proces finansowania społecznościowego i uczestniczyć w tym procesie. Kampania ta została zrealizowana w ramach projektu PRODESA, finansowanego przez HORIZON 2020.

2. Strategiczne połączenie wielu taktyk i narzędzi komunikacji

- Obywatele mogą korzystać z platformy internetowej, która umożliwi zgłaszanie spraw niezwiązanych z nagłymi wypadkami napotkanymi w ich sąsiedztwie (np. dziury w jezdni, oświetlenie uliczne, uszkodzone znaki drogowe itp.) Za pośrednictwem tej platformy obywatele zgłaszają problemy, proszą o usługi, odpowiadają na ankiety, uczestniczą w sondażach i ogólnie wyrażają swoje opinie.
- Obywatele mogą również odwiedzać Urząd Miejski i składać wnioski/skargi lub zgłaszać sprawy w formie papierowej.
- Co więcej, mogą oni uczestniczyć w publicznych spotkaniach rady i wyrażać swoje opinie na dany temat.
- Zgłaszają również kwestie, które mają wpływ na ich codzienne życie, za pośrednictwem mediów społecznościowych gminy.
- Podczas opracowywania 4-letniego planu biznesowego gminy na stronie internetowej miasta prowadzone są również konsultacje online.
- W rezultacie opracowano pulę mikroprojektów, które są wybierane i zarządzane wspólnie przez gminę, a także są dostosowane do rocznych planów działania miasta / 4-letnich planów biznesowych, opracowanych w ramach oddolnych procesów partycypacyjnych. Dzięki tym działaniom obywatele przekonują się, że są częścią dobrego

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

lokalnego zarządzania i mogą wnieść pozytywny i konkretny wkład w życie swoich społeczności. Władze lokalne uczą się również, że poprzez proaktywne dzielenie się informacjami i angażowanie lokalnych obywateli, mogą lepiej mobilizować zasoby finansowe i zwiększać chęć ludzi do uczestniczenia w procesie zarządzania, zwiększając w ten sposób ich poczucie własności i odpowiedzialności.

Przykład:

Obywatele i lokalni interesariusze uczestniczą w przygotowywaniu rocznych planów działania / 4-letnich planów biznesowych gminy AAK, składając skargi / wnioski / opinie za pośrednictwem wyżej wymienionych narzędzi komunikacji (on-line i off-line).

3. Badanie kwestionariuszowe:

- Opracowanie kampanii uświadamiających na ten temat (prezentacje i dyskusje na miejscu).
- Dzielenie się wiedzą i doświadczeniem między obywatelami a przedstawicielami miasta.
- Ankieta papierowa przeprowadzona wśród grup szczególnie wrażliwych, dzieci i osób starszych, które nie mają dostępu do narzędzi online.
- Ankieta papierowa stanowi uzupełnienie ankiety online.
- Wyniki ankiety są uwzględniane w bieżących pracach związanych z prowadzeniem badań, wdrażaniem działań i projektów.

Przykład: W kontekście przygotowywania Strategicznego Planu Mobilności Miejskiej w mieście AAK, a ponieważ procesy partycypacyjne mają ogromne znaczenie dla takiego projektu, zespół projektowy opracował kampanie mobilności zorientowane na szkoły i osoby starsze. Zespół projektowy przeprowadził badanie ankietowe w celu przedstawienia aktualnego stanu mobilności w mieście i opcji mobilności mieszkańców. Kwestionariusze zostały rozprawdzone w określonych grupach, szkołach podstawowych i wśród osób starszych. Interesujące informacje uzyskano dzięki 577 wypełnionym kwestionariuszom.

4. NAJLEPSZE HISZPAŃSKIE PRAKTYKI NA POZIOMIE LOKALNYM

A. WYZWANIA: Niektóre z lokalnych wyzwań związanych ze zwiększeniem partycypacji obywatelskiej w Hiszpanii - w oparciu o potrzeby lokalnej strategii Mislata

- W procesach partycypacji obywatelskiej konieczna byłaby większa obecność w sieciach społecznościowych, a także cyfrowy punkt informacyjny, który łączy działania twarzą w twarz z działaniami online.
- Brak aktualizacji i ulepszenia portalu dla stowarzyszeń: SOM MISLATA.
- Wzmocnienie przekrojowego charakteru uczestnictwa obywateli w różnych departamentach Rady Miejskiej. Usprawniłoby to procedury administracyjne dla obywateli.
- Zwiększenie ilości informacji dostępnych dla pracowników Rady Miasta i obywateli na temat środków i inicjatyw Unii Europejskiej, a także podniesienie świadomości na temat zasobów dostępnych dla stowarzyszeń.
- Wzmocnienie sfery stowarzyszeniowej gminy poprzez większą liczbę zasobów materialnych i osobowych do prowadzenia działań.

B. WYZWANIA: Niektóre z lokalnych wyzwań związanych ze zwiększeniem partycypacji obywatelskiej w Hiszpanii - w oparciu o potrzeby lokalnej strategii Mislata

1. Aktualizacja i ulepszenie portalu „SOM MISLATA” na miejskiej stronie internetowej:

- Tworzenie sieci społecznościowych dla informacji o procesach partycypacji interesujących obywateli i władze lokalne.
- Aby praca stowarzyszeń była widoczna dla reszty społeczeństwa.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

- Promowanie tworzenia nowych stowarzyszeń i podmiotów lokalnych.
- Wzmocnienie sieci stowarzyszeń Mislata.

Przykład: W 2021 r. przeprowadzono szereg działań dla pracowników Rady Miejskiej w niektórych obszarach uczestnictwa obywateli, takich jak odpowiedzialność społeczna. Szkolenia te przyniosły bardzo pozytywne rezultaty i pomogły zwiększyć świadomość pracowników. Dzięki temu nowemu usprawnieniu celem jest kontynuowanie tej strategii w szerszych obszarach uczestnictwa obywateli i stowarzyszeń.

2. Stworzenie centrum zasobów materialnych do realizacji projektów stowarzyszeń gminy:

- Zapewnienie lokalnym organom w gminie materiałów umożliwiających rozwój ich działań.
- Wsparcie ze strony Rady Miasta dla podmiotów w zadaniach administracyjnych i zarządczych w celu przyspieszenia ich procedur.

Przykład: Rada Miasta Mislata oferuje swoim lokalnym podmiotom możliwość odstąpienia swoich przestrzeni na działalność oferowaną publicznie. Korzystają one również ze zwolnienia z opłat za korzystanie z dróg publicznych, a w niektórych przypadkach otrzymują pomoc gospodarczą w formie umów i dotacji. Celem tego działania jest pójście dalej i zapewnienie organizacjom materiałów i zasobów ludzkich, aby ułatwić im pracę w ich działalności.

3. Stworzenie centrum zasobów materialnych do realizacji projektów stowarzyszeń gminy.

- Zapewnienie lokalnym organom w gminie materiałów umożliwiających rozwój ich działań.
- Wsparcie ze strony Rady Miasta dla podmiotów w zadaniach administracyjnych i zarządczych w celu przyspieszenia ich procedur.

Przykład: Rada Miasta Mislata oferuje swoim lokalnym podmiotom możliwość odstąpienia swoich przestrzeni na działalność oferowaną publicznie. Korzystają one również ze zwolnienia z opłat za korzystanie z dróg publicznych, a w niektórych przypadkach otrzymują pomoc gospodarczą w formie umów i dotacji. Celem tego działania jest pójście dalej i zapewnienie organizacjom materiałów i zasobów ludzkich, aby ułatwić im pracę w ich działalności.

5. 4. NAJLEPSZE WŁOSKIE PRAKTYKI NA POZIOMIE LOKALNYM

A. WYZWANIA: Niektóre z wyzwań związanych ze zwiększeniem aktywności obywatelskiej we Włoszech - w oparciu o potrzeby Gambassi Terme

- Brak udziału obywateli w inicjatywach promowanych przez władze lokalne.
- Brak motywacji i zaangażowania we współpracę.
- Brak udziału w promocji turystycznej obszaru.
- Brak wzajemnego zaufania między obywatelami a władzami lokalnymi.
- Brak zasobów.
- Niezdolność do konstruktywnej krytyki, zwłaszcza za pośrednictwem sieci społecznościowych.
- Niewielka wiedza i małe zainteresowanie wartościami i inicjatywami UE.
- Błędne informacje dotyczące lokalnych atrakcji zarówno dla turystów, jak i samych mieszkańców.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

B. ROZWIĄZANIA I NAJLEPSZE PRZYKŁADY - utworzenie ogólnych ram i funduszy celowych dla administracji publicznej na wszelkiego rodzaju działania

1. Stworzenie sieci przedsiębiorstw w celu promowania terytorium

- Promuje współpracę między lokalnymi firmami.
- Zwiększenie świadomości na temat lokalnych atrakcji.
- Zwiększa postrzeganie społeczności i współpracy w poszukiwaniu wspólnego celu.
- Upraszcza rozpowszechnianie informacji.
- Jednocześnie promuje lokalne realia przedsiębiorczości i terytorium.
- Obecność jednego rzecznika dla różnych firm upraszcza ich relacje z administracją publiczną.
- Umożliwia firmom członkowskim przechwytywanie przetargów i finansowania zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim.

Przykład: W 2020 r. na obszarze Gambassi Terme utworzono sieć biznesową „The Gambassi Experience”, która reprezentuje liczne rodzaje działalności handlowej, agroturystycznej i hotelarskiej, a wśród jej celów jest promocja turystyki, zrównoważony rozwój ekologiczny samej turystyki oraz rozwój inicjatyw mających na celu lepszą kwalifikację terytorium; W ciągu tych 3 lat sieć aktywnie uczestniczyła w promocji terytorium i turystyki doświadczalnej oraz przechwycała fundusze na rozwój firm, które są jej częścią.

Ponadto sieć biznesowa, na mocy specjalnej umowy, udostępniła część swojej strony internetowej lokalnej administracji w celu synergicznego zarządzania promocją turystyczną i rozpowszechniania informacji.

2. Organizacja wydarzeń kulturalnych z udziałem mieszkańców

- Wydarzenia kulturalne oparte na historii i tradycji obszaru pozwalają na duże zaangażowanie mieszkańców.
- Współpraca przy organizacji tych wydarzeń pomaga obywatelom poczuć się częścią lokalnej społeczności.
- Wydarzenia te stanowią również atrakcję dla turystów i mieszkańców pobliskich gmin.
- Tworzenie wydarzeń poprzez proces partycypacyjny z obywatelami pozwala nam generować konstruktywną krytykę, która prowadzi do ulepszeń w organizacji.

Przykład: Pod koniec sierpnia, przez cały tydzień, w Gambassi Terme odbywa się „Palio delle Contrade”. Każdego roku 4 dzielnice rywalizują w różnego rodzaju grach, a także w parady alegorycznych pływaków, aby rywalizować o zwycięstwo. Podczas tygodnia Palio historyczne centrum Gambassi jest również animowane przez pokazy, parady, koncerty i stoiska prezentujące typowe lokalne produkty. Wydarzenie to narodziło się z zamiarem dania miastu okazji do wzmocnienia więzi społecznych, zabawy, bycia razem i odkrywania siebie na nowo między pokoleniami.

3. Współpraca ze stowarzyszeniami wolontariuszy:

- Konsolidacja, poprzez wsparcie administracji lokalnej, lokalnych stowarzyszeń wolontariuszy.
- Możliwość wykorzystania zasobów ludzkich stowarzyszeń wolontariuszy podczas lokalnych wydarzeń i demonstracji.
- Efektywne zarządzanie zasobami.
- Rozpowszechnianie wolontariatu jako narzędzia integracji najbardziej narażonych kategorii obywateli.
- Promocja wolontariatu wśród młodych ludzi.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

Przykład: W gminie Gambassi Terme działają różne stowarzyszenia wolontariuszy, które biorą aktywny udział w wydarzeniach organizowanych przez lokalną administrację, a także organizują własne wydarzenia. Przykładem jest „Pedi-bus”, projekt promowany przez administrację miejską we współpracy z lokalną szkołą, która planuje zastąpić korzystanie z autobusu szkolnego towarzyszeniem dzieciom pieszo wzdłuż ustalonych tras. Zmniejsza to zanieczyszczenie środowiska, a także uczy dzieci zasad zachowania na drodze i autonomii, jednak projekt ten wymaga dużej liczby opiekunów, którzy będą nadzorować dzieci podczas podróży z domu do szkoły. W związku z tym lokalne stowarzyszenia wolontariuszy zawsze udostępniały swoich wolontariuszy, tworząc sytuację bezpieczeństwa i towarzystwa dla dzieci.

4. Współpraca z organami wyższego szczebla w celu waloryzacji terytorium:

- Wzmocnienie instalacji termicznej.
- Wzmocnienie odcinka Via Francigena znajdującego się na tym obszarze.
- Współpraca z innymi podmiotami prezentującymi te same atrakcje.
- Promocja atrakcji terytorialnych na skalę krajową i międzynarodową.
- Udział w wydarzeniach krajowych i międzynarodowych.
- Zwiększona widoczność

Przykład: Gambassi Terme ma na swoim terytorium ważne źródło termalne z powiązaniem zakładem i przecina je odcinek Via Francigena. Aby promować i zwiększać wartość tych dwóch atrakcji, burmistrz i administratorzy regularnie uczestniczą w spotkaniach i wydarzeniach organizowanych przez krajowe i międzynarodowe organizacje, w szczególności „Stowarzyszenie Gmin Termalnych” i „Europejskie Stowarzyszenie Vie Francigene”. Inicjatywy te, oprócz zwiększenia widoczności Gambassi Terme na poziomie krajowym i międzynarodowym, stanowią ważne źródło inspiracji dla poprawy lokalnej oferty.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

CZĘŚĆ 4 - MYŚL GLOBALNIE DZIAŁAJ LOKALNIE PARTNERSKIE RAMY STRATEGII UCZESTNICTWA OBYWATELSKIEGO

1. DEKLARACJA WIZJI::

Wizją wszystkich członków konsorcjum Think Global Act Local jest stworzenie integracyjnego i dynamicznego społeczeństwa demokratycznego, w którym każdy obywatel ma możliwość i motywację do aktywnego zaangażowania się w proces demokratyczny, przyczyniając się do lepszego zarządzania i ogólnego dobrobytu swoich społeczności.

Cel: Zwiększanie i wspieranie uczestnictwa obywatelskiego i demokratycznych wartości proeuropejskich

- Cele strategiczne:
- Inform
- Mobilizacja
- Konsultacja
- Współtworzenie
- Wzmocnienie pozycji uczestników

W ramach strategii, w ciągu najbliższych 2-4 lat zaleca się, aby władze lokalne podjęły kroki w celu:

1. organizowanie integracyjnych procesów partycypacyjnych w różnych formatach; online lub offline, jako seria wydarzeń lub innych podobnych inicjatyw.
2. organizowanie inkluzywnych przestrzeni do dialogu na określone tematy; angażowanie różnych społeczności online lub offline.
3. opracowywanie lub wdrażanie różnych rodzajów platform do debaty publicznej.
4. wspieranie dialogu obywatelskiego, podnoszenie świadomości, działania komunikacyjne, publiczne kampanie informacyjne w mediach społecznościowych.
5. budowanie koalicji i pogłębianie partnerstw z innymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, działania koordynacyjne i strategiczna współpraca między sektorem pozarządowym a sektorem publicznym, prywatnym lub innymi zainteresowanymi stronami.
6. Tworzenie lub testowanie nowych metod i form wzmocnienia aktywnego obywatelstwa w kontekście podejmowania, wdrażania lub monitorowania decyzji politycznych na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym.

2. CELE I ZADANIA:

1. Edukacja i świadomość:

- **Cel: Zwiększenie edukacji obywatelskiej i świadomości wśród obywateli w każdym wieku.**

Cele:

a. Wdrożenie kompleksowych programów edukacji obywatelskiej w szkołach, promujących wiedzę obywatelską i krytyczne myślenie.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

- b. Rozpoczęcie publicznych kampanii uświadamiających w celu informowania obywateli o ich prawach, obowiązkach i znaczeniu zaangażowania obywatelskiego.
- c. Rozwój i utrzymanie łatwo dostępnej platformy internetowej dla zasobów edukacji obywatelskiej.

2. Dostępne przestrzenie obywatelskie::

- **Cel: Tworzenie dostępnych platform dla obywateli w celu angażowania się w znaczące dyskusje i obrady.**

Cele:

- a. Utworzenie centrów społecznościowych i forów internetowych do prowadzenia otwartych dialogów i dyskusji obywatelskich.
- b. Zachęcanie do korzystania z narzędzi cyfrowych i mediów społecznościowych w celu prowadzenia konstruktywnych debat i dzielenia się informacjami.
- c. Ułatwianie spotkań w ratuszu i przesłuchań publicznych w celu zaangażowania obywateli w podejmowanie decyzji na szczeblu lokalnym.

3. Zaangażowanie młodzieży:

- **Cel: Wspieranie kultury uczestnictwa obywatelskiego wśród młodych ludzi.**

Cele:

- a. Rozwijanie programów obywatelskich zorientowanych na młodzież, w tym staży, warsztatów i rad młodzieżowych.
- b. Zachęcanie szkół i uczelni do włączania zaangażowania obywatelskiego do swoich programów nauczania.
- c. Zaangażowanie w regularne konsultacje z liderami społeczności w celu zaspokojenia konkretnych lokalnych potrzeb.

4. Postęp technologiczny:

- **Cel: Wykorzystanie wszelkich dostępnych metod, technik i innowacji w celu budowania i wzmocnienia procesów partycypacyjnych oraz zaangażowania obywateli w procesy decyzyjne**

Cele:

Wykorzystaj technologię, aby uczynić uczestnictwo obywatelskie bardziej dostępnym.

- Platformy cyfrowe: Opracuj przyjazne dla użytkownika platformy cyfrowe umożliwiające zaangażowanie obywatelskie, głosowanie i dyskusję polityczną.
- Zasoby internetowe: Zapewnij dostępne zasoby internetowe wyjaśniające procesy rządowe, ustawodawstwo i kwestie lokalne.
- Wirtualne ratusze: organizuj regularne wirtualne spotkania w ratuszach, aby angażować obywateli ze wszystkich środowisk.

5. Partnerstwa społecznościowe:

- **Cel: Wzmocnienie współpracy między rządem, społeczeństwem obywatelskim i przedsiębiorstwami**

Cele:

- a. Nawiązuj partnerstwa z lokalnymi organizacjami i organizacjami pozarządowymi w celu promowania inicjatyw zaangażowania obywatelskiego.
- b. Zachęcanie przedsiębiorstw do wspierania wolontariatu pracowniczego i edukacji obywatelskiej.
- c. Angażuj się w regularne konsultacje z liderami społeczności, aby zająć się konkretnymi potrzebami lokalnymi.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

3. PLAN WDRAŻANIA:

Ustawodawstwo I Reforma Polityki:

- Popieranie zmian legislacyjnych wspierających wdrażanie strategii.
- Opracowanie ram oceny wpływu zmian politycznych na zaangażowanie obywatelskie.

Alokacja Zasobów:

- Przeznaczenie wystarczających środków na finansowanie programów edukacji obywatelskiej, infrastruktury technologicznej i inicjatyw społecznych.
- Zbadanie partnerstw publiczno-prywatnych w celu uzyskania wsparcia finansowego.

Monitoring i Ocena:

- Ustanowienie systemu monitorowania i oceny w celu śledzenia postępów i mierzenia wpływu inicjatyw zaangażowania obywatelskiego.
- Wykorzystywanie informacji zwrotnych od obywateli do dostosowywania i ulepszania programów.

Budowanie Potencjału:

- Szkolenie urzędników państwowych, nauczycieli i liderów społeczności w zakresie skutecznych strategii zaangażowania obywatelskiego.
- Wspieranie kultury ciągłego uczenia się i doskonalenia.

Kampania Zaangażowania Publicznego:

- Rozpoczęcie ogólnokrajowej kampanii zaangażowania publicznego w celu poinformowania obywateli o strategii i zachęcenia ich do aktywnego uczestnictwa.
- Wykorzystanie mediów społecznościowych, mediów tradycyjnych i wydarzeń społecznych w celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców.

4. RAMY CZASOWE

Opracowanie co najmniej 2-letniego harmonogramu z rocznymi kamieniami milowymi dla każdego celu i elementu działania.

5. BUDŻET

- Każdy partner przygotowuje kompleksowy budżet, obejmujący zarówno krótkoterminowe, jak i długoterminowe potrzeby finansowe.
- Organizacje skupią się na tanich rozwiązaniach o niskich nakładach finansowych i materialnych, jednocześnie poszukując zasobów zewnętrznych.
- Zbadanie możliwych źródeł finansowania zewnętrznego w formie projektów poświęconych wartościom europejskim oraz zwiększaniu uczestnictwa i aktywności obywatelskiej.

6. ZAANGAŻOWANIE INTERESARIUSZY

Ścisła współpraca z zainteresowanymi stronami, w tym agencjami rządowymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, instytucjami edukacyjnymi i sektorem prywatnym.

7. WNIOSKI

Ta długoterminowa strategia na rzecz zaangażowania obywatelskiego i demokracji uczestniczącej ma na celu stworzenie społeczeństwa, w którym obywatele są poinformowani, zaangażowani i aktywnie uczestniczą w procesie demokratycznym. Wspierając kulturę odpowiedzialności obywatelskiej i zapewniając niezbędne narzędzia i zasoby, możemy zbudować silniejszą i bardziej integracyjną demokrację dla przyszłych pokoleń.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

ZALECENIA DOTYCZĄCE WDROŻENIA PONIŻSZEJ STRATEGII

1. Bardzo istotnym elementem przybliżania społeczeństwu konsultowanych zagadnień, o których zdecydowano w partycypacyjnych strategiach rozwoju procesu, jest tworzenie materiałów pomocniczych, które pozwalają społeczeństwu zrozumieć kluczowe cele, znaczenie i oddziaływanie strategii. Jedną z takich form jest wykorzystanie streszczenia - napisanego językiem zrozumiałym dla potencjalnego odbiorcy; można też zasugerować częstsze wykorzystywanie map, kartodiagramów, wykresów, wizualizacji, które dają znacznie lepsze wyobrażenie o proponowanych rozwiązaniach i mechanice wdrażania strategii.
2. Warto zainicjować publiczną dyskusję nad projektem strategii, przygotowując kilka podstawowych problemów do rozwinięcia w trakcie dyskusji, a nawet pytań lub dylematów strategicznych, które nadadzą dyskusji jasną strukturę i atrakcyjną dynamikę.
3. Warto promować praktykę zasilania procesu planowania strategicznego na poziomie regionalnym rzetelnymi prowadzonymi jakościowymi badaniami opinii społecznej, diagnozami potrzeb i oczekiwań, ale także różnego rodzaju ekspertyzami środowiskowymi (np. w formie grupy reprezentatywnej) zwiększającymi zarówno partycypację, jak i jakość rozwiązań strategii.
4. Kluczowe znaczenie ma zróżnicowanie sposobów pozyskiwania opinii na temat strategii oraz dobór form i narzędzi w zależności od etapu procesu partycypacji i uczestników konsultacji. Dobrym pomysłem może być połączenie innowacyjnych i interaktywnych metod, np. z wykorzystaniem narzędzi internetowych, z tradycyjnymi metodami, które są przewidywalne i zrozumiałe dla większości uczestników, opartymi na bezpośrednich interakcjach między urzędnikami a uczestnikami, docierając do grup, które nie korzystają z narzędzi internetowych;
5. Wykorzystanie innowacyjnych i interaktywnych form komunikacji, takich jak internetowe platformy konsultacyjne, które mogą znacznie przyspieszyć i poprawić skuteczność komunikacji z potencjalnie zainteresowanymi obywatelami. Złożoność zagadnień planowania strategicznego na poziomie samorządowym skłania do rekomendowania położenia większego nacisku na rozwój różnorodnych aktywnych metod partycypacji obywatelskiej. Szczególnie warte polecenia, choć rzadko stosowane, są m.in:
 - deliberative polling (partycypacyjne jakościowe badanie opinii publicznej),
 - warsztaty przyszłości,
 - RRGs [grupy przedstawicielskie i rekomendacyjne],
 - panele obywatelskie i panele problemowe,
 - Word cafe.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

OGÓLNE WNIOSKI DOTYCZĄCE STRATEGII

Powyższy zarys Strategii Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego jest dokumentem inaugurującym proces kształtowania treści ideowych i programowych dla formowania dobrego, tj. sprawnego, przejrzystego i sprawiedliwego społeczeństwa lokalnego i samorządu terytorialnego. Samorządu zorientowanego obywatelsko, w którym uniwersalne i nadrzędne wartości, podzielane przez wszystkich i dla wszystkich, powinny stanowić kryterium społecznego marzenia o godnym Życiu i sposoby jego urzeczywistnienia.

Strategia nie jest dokumentem wyrwanym z kontekstu. Jest uzupełniającą, w stosunku do całościowej analizy wizji rozwoju społeczno-gospodarczego, częścią będącą wyrazem obywatelskiej refleksji w ramach wspólnej dyskusji i propozycji konkretnych działań, w obliczu próby odpowiedzi na fundamentalne pytania: co chcemy osiągnąć i jak powinien funkcjonować nasz samorząd, aby tworzyć społeczeństwo inkluzywne, uczestniczące w najważniejszych procesach w nim zachodzących.

Dynamika procesów rozwojowych nie pozwala na jednoznaczne i ostateczne odpowiedzi. Ale toruje drogę do myślenia o podstawowych celach i priorytetach, które są warunkiem wstępnym sukcesu każdego ważnego przedsięwzięcia.

Tak należy rozumieć ten dokument i w tym kontekście formułowane jest zaproszenie do debaty nad jego dalszym kształtem i sposobami jego opracowywania.

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

RADA EKSPERTÓW - AUTORZY I ZAANGAŻOWANI EKSPERCI

Rumunia

1. Baciú Gheorghe, Mayor, Gmina Slanic-Moldova, Prezes Krajowego Stowarzyszenia Ośrodków Balneoklimatycznych w Rumunii (Lider Projektu), Burmistrz Slanic Moldova

e-mail: gheorghebaciú@gmail.com

2. Dragos Drumen – Ekspert ds. Projektów UE

e-mail: dragosdrumen@gmail.com

3. Antonella Harapu - koordynator projektu

e-mail: antoneleharapu@gmail.com

Polska

1. Magdalena Beata Dalman, Burmistrz Gminy Tolkmicko,

e-mail: sekretariat@tolkmicko.pl

2. Marcin Żuchowski, Dyrektor Sekretariatu STG ERB,

e-mail: zuchowski@eurobalt.org.pl

3. Paulina Lider-Żuchowska, specjalista ds. projektów, zastępca dyrektora STG ERB

e-mail: paulina.lieder@eurobalt.org.pl

4. Adrianna Gniado-Turkowska, specjalista ds. projektów STG ERB

e-mail: adag@eurobalt.org.pl

Włochy

1. Paolo Campinoti - Burmistrz Gambassi Terme

e-mail: sindaco@comune.gambassi-terme.fi.it

2. Sara Rigacci – Zastępca Burmistrza Gambassi Terme

e-mail: assessore.rigacci@comune.gambassi-terme.fi.it

3. Susanna Valacchi - Pracownik gminy w biurze ds. turystyki, kultury i projektów unijnych

Co-funded by the
European Union

Citizens, Equality, Rights
and Values programme

Think Global,
Act Local

e-mail: s.valacchi@comune.gambassi-terme.fi.it

Grecja

1. Michael Tselekas, Zastępca Burmistrza ds. Funduszy UE

e-mail: agankam@agankam.gov.gr

2. Argyrios Papamichalopoulos – Ekspert Zewnętrzny Gminy AAK

e-mail: argy.papamichalopoulos@gmail.com

3. Ioanna Legaki – Departament Planowania I Funduszy UE, Gmina AAK

e-mail: ilegaki@agankam.gov.gr

Hiszpania

1. Adrià Vila Cucó – Specjalista ds. projektów europejskich

e-mail: avila@mislata.es

**Poniższy raport jest wynikiem wspólnej pracy konsorcjum projektowego w składzie
ACTIVE EUCITIZENS: MYŚL GLOBALNIE, DZIAŁAJ LOKALNIE**

Dokument opracowany w ramach programu

Program Obywatele, Równość, Prawa i Wartości (CERV), Sieć Miast

na potrzeby realizacji projektu nr 101054109

zatytułowany „Active Eucitizens”